

ความท้าทายของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
ในประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเด่น นาคสีหราช

ความท้าทายของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในประเทศไทย* The Challenges of English for Lawyers in Thailand

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเด่น นาคสีหราช**
Associate Professor Dr.Duangden Nakseeharach

บทคัดย่อ

ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นวิชาที่มีลักษณะและการใช้งานเฉพาะ กล่าวคือ คำศัพท์เฉพาะทางกฎหมาย ด้วยเหตุที่ภาษากฎหมายมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยากและมีศัพท์ทางกฎหมายมากมายจึงไม่น่าแปลกใจว่าภาษาอังกฤษโดยทั่วไปยากแล้ว ภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมายยิ่งยาก นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ ในการประกอบวิชาชีพนักกฎหมาย เช่น ทนายความ ผู้พิพากษา อัยการ นิติกร อาจารย์ นักการทูต พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ เป็นต้น หากผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจจากหลักและพื้นฐาน พร้อมเทคนิคในการนำวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย ตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ย่อมเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวนิสิตนักศึกษากฎหมายที่จบการศึกษาแล้วเข้าทำงานด้านกฎหมายในอนาคต

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายมีหลายประการ เช่น พื้นฐานทางภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายของผู้เรียนแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นพื้นฐานทางหลักไวยากรณ์ โครงสร้างประโยคเบื้องต้น หรือความสามารถในการอ่าน

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย เรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในประเทศไทย: ศึกษากรณีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม” ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

This article is a part of research title “The Problem and Struggle of Teaching on English for Lawyers in Thailand: Study of Faculty of Law, Mahasarakham University”. The research is funded by Faculty of Law, Mahasarakham University.

** อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, น.บ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, นม. สาขากฎหมายระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, น.ด. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. E-mail: duang denki2@gmail.com.

Lecturer in Law at Faculty of Law, Mahasarakham University; LL.B. at Thammasat University, LL.M. in International Law at Thammasat University, LL.D. at Thammasat University.

วันที่รับบทความ (received) 24 เมษายน 2563, วันที่แก้ไขบทความ (revised) 18 พฤษภาคม 2563, วันที่ตอบรับบทความ (accepted) 21 พฤษภาคม 2563.

การฟัง การพูดและการเขียนที่แตกต่างกัน เป็นต้น จึงนำมาสู่ความท้าทายของภาษาอังกฤษสำหรับ นักกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อุปสรรคในการเรียนและการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับ นักกฎหมายในคณะนิติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ ของประเทศไทย

ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องแสวงหาเทคนิคและ วิธีการสอนใหม่ๆ ที่น่าสนใจ มีความหลากหลายและพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของนิสิตนักศึกษา ของคณะที่จะนำไปใช้งานได้ในชีวิตจริง นอกจากนี้ ควรรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของ นิสิตนักศึกษากฎหมายประกอบด้วย รวมถึงนิสิตนักศึกษากฎหมายไม่ควรกลัวที่จะตั้งคำถามใน ประเด็นที่สับสน แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายกับ อาจารย์ผู้สอน ย่อมนำไปสู่การสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายที่มีประสิทธิภาพของอาจารย์ ผู้สอนและความเข้าใจและการพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษทางกฎหมายได้ดียิ่งขึ้นของนิสิต นักศึกษากฎหมาย

คำสำคัญ: ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย, ปัญหาและอุปสรรค, เทคนิคการสอน

Abstract

English for lawyers is a subject which has specific characteristics and usage or so called legal English terminology or legal English. Due to its complexity and tremendous legal terms, it is not surprising that how to apply legal English is more difficult than general English usage. Moreover, English for lawyers plays a more crucial role to the legal professions, for example, lawyers, judges, public prosecutors, legal officers, lecturers, and administrative case officials. If the law students are able to understand basic principles and techniques to apply in bachelor degree of law, it will be extremely benefiting for the law graduates to apply in their legal professions in the future.

The study finds that there are many problems in teaching English for lawyers in Thailand; for example, the different levels of English proficiency of the law students which is not only basic English grammar and structures, but also language skills as reading comprehension, listening, speaking and writing. These factors lead to the challenges of teaching and learning English for lawyers in many Faculties of Law in Thailand.

To overcome such struggle and problem, the lecturers, therefore, have to discover as well as develop new interesting and various techniques and methods of teaching to be suitable with the contexts of the law students. The techniques and methods must also be applicable for their real life usage. Moreover, the mentioned techniques and methods should come along with listening to the opinions and needs of the law students. In confusing issues, the law students should not be afraid of questioning, exchanging and expressing their opinions with the lecturers. It brings about effective teaching techniques for English for Lawyers and better understanding and developing legal English learning of the law students.

Keywords: english for lawyers, problem and struggle, teaching technique

1. บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสารกับต่างประเทศทวีความสำคัญขึ้น จึงต้องมีภาษากลางที่จะใช้สื่อสารกับชาวต่างประเทศ รวมทั้งนักกฎหมายที่ต้องมีความรู้และความเข้าใจภาษาอังกฤษทางกฎหมายเพื่อใช้ในการสื่อสารและการประกอบวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสังคมปัจจุบันที่มีความต้องการนักกฎหมายที่มีความเข้าใจภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมายมากขึ้นในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย เช่น การแปลเอกสารทางกฎหมาย (legal English translation) การร่างสัญญาต่างๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ (contract drafting) หรือการเพิ่มทักษะและความรู้ทางด้านกฎหมายในเชิงเปรียบเทียบสำหรับผู้ศึกษากฎหมายเอง เช่น การอ่านตำราภาษาอังกฤษเกี่ยวกับกฎหมาย (legal text books) เป็นต้น นอกจากนี้ การสอบแข่งขันเข้าทำงานในวิชาชีพกฎหมายในปัจจุบัน ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายยังเป็นส่วนหนึ่งของการทดสอบและการวัดผลด้วย เช่น ผู้พิพากษา อัยการ พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ นักการทูต และเนติบัณฑิต เป็นต้น การสอบข้อเขียนในสนามสอบดังกล่าว ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายย่อมมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการเพิ่มคะแนนแก่ผู้เข้าสอบซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานและเทคนิคในการนำความรู้ในวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายของผู้เข้าสอบแต่ละคนไปปรับใช้ในการสอบ ดังนั้น ก่อนจบการศึกษานิสิตนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ของไทยจึงจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจภาษาเฉพาะทางของวิชาชีพนักกฎหมายในฐานะที่เป็น “ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย” (English for Lawyers) นั้นเอง เพื่อสามารถนำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันของนักกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความจำเป็นของสังคมปัจจุบัน ประเด็นต่างๆ ที่กล่าวมานี้ จึงเป็น “ความท้าทายของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย”

2. ความหมายและลักษณะเฉพาะของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

2.1 ความหมายของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

“The Secret to understanding any profession is to understanding its language.”¹ (ความลับในการทำความเข้าใจไม่ว่าวิชาชีพใดๆ ก็คือ การทำความเข้าใจภาษาของวิชาชีพเหล่านั้น)

---

¹S. Whittington Brown, *Legal Terminology* (United States: Thomson Delmar Learning, 2006), p. xxix.

จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ส่วนหนึ่งของการเรียนในวิชาชีพใดๆ คือ การทำความเข้าใจกับความคุ้นเคยกับคำศัพท์เฉพาะทางหรือศัพท์ทางเทคนิค (terminology) ซึ่งใช้สำหรับวิชาชีพนั้นๆ โดยเฉพาะนั่นเอง เช่นเดียวกันกับวิชาชีพของนักกฎหมาย (legal profession) ซึ่งเป็นวิชาชีพเฉพาะทางสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพด้านนิติศาสตร์เท่านั้นที่จะมีความรู้และความเข้าใจในศาสตร์เฉพาะแขนงนี้ตามแต่กฎหมายที่ใช้บังคับ (applicable law) ของแต่ละประเทศ ดังนั้น ภาษากฎหมาย (the language of law) จึงเป็นภาษาที่ใช้สืบต่อกันมาจนเป็นประเพณีนิยมในวงการนักกฎหมายในระบบคอมมอน ลอว์ (Common Law) ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการ (formal language) ภาษาภาษานี้รวมไปถึงคำ (words) ความหมาย (meanings) วลี (phrases) วิธีการแสดงออก (expressions) รวมถึงลีลาการเรียงร้อยถ้อยคำที่มีลักษณะเฉพาะในวงการนักกฎหมายอีกด้วยและจำเป็นต้องเลือกใช้คำที่เหมาะสมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาษา (language) และกฎหมาย (law) ในการใช้ภาษาและการเรียงร้อยถ้อยคำในรูปแบบที่ดีในการใช้ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ได้แก่ หลักและไวยากรณ์เฉพาะทาง (specific English grammar) ความชัดเจน (clarity) ความสม่ำเสมอ (consistency) และความมีประสิทธิภาพ (effectiveness)

เมื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้ว คำว่า Legal English หรือ legal language หรือ the language of the law สามารถสื่อความหมายคำว่า “ภาษากฎหมาย” ได้อย่างชัดเจน มีผู้กล่าวว่า คำว่า the language of the law ได้รับความนิยมและนำมาใช้บ่อย เนื่องจากคำว่า “legal” นั้นมักนำไปใช้ในความหมายว่า “ชอบด้วยกฎหมายหรือถูกต้องตามกฎหมาย” (lawful) ฉะนั้น หากใช้คำว่า “legal” มาขยายคำว่า “language” อาจก่อให้เกิดความสับสนได้ว่าต้องการให้หมายถึง “ภาษากฎหมาย” หรือ “ภาษาที่ชอบด้วยกฎหมาย”อย่างไรก็ดี แนวทางดังกล่าวสามารถนำมาใช้ได้กับการเขียนภาษากฎหมายที่เป็นภาษาอังกฤษ แต่สำหรับการแปล (translation) นั้น ไม่ว่าจะใช้คำว่า Legal English หรือ legal language หรือ the language of the law ในการใช้ภาษาและการเรียงร้อยถ้อยคำที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปล (translation) เอกสารภาษากฎหมายที่เป็นภาษาอังกฤษ เช่น ตำรากฎหมายภาษาอังกฤษ หรือสัญญาภาษาอังกฤษ เป็นต้น ให้เป็นภาษากฎหมายที่เป็นภาษาไทยผู้แปลไม่อาจทราบหรือเลือกได้ว่าผู้เขียนนั้นจะใช้ถ้อยคำใดในบทความนั้นๆ เนื่องจากขึ้นอยู่กับลีลาและเทคนิคการเขียนของผู้เขียนแต่ละคนไป จึงขึ้นอยู่กับการใช้และตีความของผู้แปลเองที่จะพิจารณาตามเจตนาารมณ์ของผู้เขียนประกอบบริบทของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทความนั้นๆ เพื่อให้ตรงกับเจตนาารมณ์ของผู้เขียนมากที่สุด

ดังนั้น **ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย** (English for lawyers) หมายถึง ภาษาอังกฤษเฉพาะทางกฎหมายในการเขียน พูด อ่าน และแปลซึ่งมีคำศัพท์ รูปแบบ ไวยากรณ์ โครงสร้างประโยคและวลีที่มีลักษณะเฉพาะสำหรับวิชาชีพทางกฎหมาย และมีการใช้ภาษาและการเรียงร้อย

ถ้อยคำที่มีความชัดเจน ความสม่ำเสมอและควมมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเจตนารมณ์และการนำไปใช้กับทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายแต่ละประเภทมากที่สุด

2.2 ลักษณะเฉพาะของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

แม้ว่าภาษาที่ใช้กันอย่างแพร่หลายจนเป็นภาษากลางจะมีหลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน หรือภาษาจีน เป็นต้น แต่วิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายมุ่งศึกษาเฉพาะภาษาอังกฤษทางกฎหมาย เนื่องจากเป็นภาษามาตรฐานและเป็นสื่อกลางในการสื่อสารที่เป็นที่นิยมของนักกฎหมายทั่วโลก ตลอดจนพัฒนาการทางด้านกฎหมาย โดยเฉพาะระบบกฎหมายที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน คือ ระบบคอมมอน ลอว์ ก่อกำเนิดขึ้นจากสหราชอาณาจักร และได้รับการพัฒนาในเวลาต่อมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งต่างก็ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ เมื่อพิจารณาจากการใช้งานภาษาอังกฤษแล้ว สามารถแยกภาษาอังกฤษได้ 2 ประเภท ได้แก่ ประการแรก ภาษาอังกฤษทั่วไป (general English or basic English) และประการที่สอง ภาษาอังกฤษเฉพาะด้าน (English for specific purposes)

ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย (English for lawyers) หรือเรียกว่า ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย (legal English) จัดอยู่ในวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะด้าน (English for specific purposes) ซึ่งมีคำศัพท์เฉพาะทางกฎหมาย (legal terminology) สำหรับนักกฎหมายไทยล้าพั้ง ภาษาอังกฤษทั่วไปก็มีความยุ่งยากและซับซ้อนในการใช้งานอยู่แล้ว จึงไม่น่าแปลกใจว่าภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมายยิ่งยากหรือถึงขนาดใช้คำว่า “ตัวใครตัวมัน” หรือนักกฎหมายบางท่านก็เปรียบเปรยว่า “ภาษาอังกฤษเหมือนยาขม” รวมถึงมีผู้กล่าวว่า นักกฎหมายใช้คำศัพท์ที่ยากเกินกว่าคนธรรมดาจะเข้าใจได้ บางครั้งก็เป็นคำที่มีความหมายแปลกๆ มาจากหลายๆ ภาษา มีความหมายซับซ้อนและฟุ่มเฟือย กล่าวคือ นักกฎหมายไม่ใช้ภาษาเรียบง่ายในการสื่อสารอย่างชัดเจน ใดๆ ก็ดี คำกล่าวข้างต้นก็หาเป็นจริงทั้งหมดไม่ เนื่องจากภาษากฎหมายที่ดีนั้นต้องเข้าใจง่ายและชัดเจน นอกจากนี้ เอกสารภาษาอังกฤษทางกฎหมายนั้นยังมีเอกลักษณ์ และแตกต่างจากเอกสารทางกฎหมายอื่น ในประการสำคัญดังต่อไปนี้²

(1) เอกสารภาษาอังกฤษทางกฎหมายนั้นต้องมีความแน่นอน และชัดเจนมากกว่าเอกสารภาษาอังกฤษทั่วไป

² อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, ความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายไทย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์-วิญญูชน, 2552), หน้า 5.

(2) เอกสารภาษาอังกฤษทางกฎหมายมีรูปแบบเฉพาะ เช่น บทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือสัญญา เป็นต้น

(3) เอกสารภาษาอังกฤษทางกฎหมายมีความหมายในทางกฎหมาย

(4) เอกสารภาษาอังกฤษทางกฎหมายมีความสำคัญต่อผลประโยชน์ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นนักกฎหมายหรือไม่ก็ตาม เช่น ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ ทนายความ คู่สัญญา รวมถึงประชาชนซึ่งอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

3. บริบทและการนำภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายไปใช้ในประเทศไทย

การศึกษาภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายนั้น มีป่อเกิดของภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาทางกฎหมายนั้น ได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมายคอมมอน ลอว์ ซึ่งเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร และใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาพูดและใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ³ ได้แก่ สหราชอาณาจักร (อังกฤษ) เป็นต้น ซึ่งแตกต่างไปจากระบบกฎหมายของไทยซึ่งเป็นระบบ Civil Law หรือซีวิล ลอว์ หรือระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรซึ่งได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมายของประเทศในภาคพื้นยุโรป (continental Europe) ประกอบกับประเทศไทยมิได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาพูดและภาษาราชการดังเช่นหลาย ๆ ประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ หรือสิงคโปร์ ด้วยเหตุดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความรู้ความเข้าใจของนักกฎหมายไทยและการนำภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายไปใช้ในประเทศไทย

นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ ในการประกอบวิชาชีพนักกฎหมาย ปัจจุบันการสอบแข่งขันในสนามสอบต่างๆ โดยเฉพาะทางกฎหมาย เช่น เนติบัณฑิต ผู้ช่วยผู้พิพากษา อัยการผู้ช่วย เป็นต้น รวมถึงการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายยังมีความสำคัญในการประกอบวิชาชีพนักกฎหมายด้วย เช่น ทนายความ ผู้พิพากษา อัยการ นิติกร อาจารย์ นักการทูต และพนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ เป็นต้น รวมถึงในระดับเนติบัณฑิต ได้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายและทำการทดสอบ 1 ข้อ 10 คะแนนในกลุ่มวิชาวิธีพิจารณาความอาญา โดยเริ่มในภาค 2 สมัยที่ 72 ปีการศึกษา 2562 ทดสอบวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย ข้อสอบข้อเขียนส่วนภาษาอังกฤษในการสอบแข่งขันในเนติบัณฑิตและสายวิชาชีพกฎหมาย ข้อสอบเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการ เช่น ผู้ช่วยผู้พิพากษาและอัยการผู้ช่วย จากการ

---

³ จุมพต สายสุนทร, การร่างสัญญาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552), หน้า 14.

ศึกษาวินิจฉัยพบว่า ทักษะพื้นฐานทางภาษาอังกฤษที่ผู้เข้าสอบจะต้องฝึกฝนให้เกิดความเข้าใจ มีทักษะที่สำคัญดังนี้ ได้แก่

(1) การแปลทางกฎหมาย (legal translation) ซึ่งเป็นการแปลอังกฤษเป็นไทยและแปลไทยเป็นอังกฤษ

(2) การเขียนวินิจฉัยทางกฎหมาย (legal writing) ซึ่งเป็นการเขียนภาษาอังกฤษแบบวินิจฉัยปัญหากฎหมาย

(3) การอ่านเพื่อทำความเข้าใจ (reading comprehension) ซึ่งเป็นการอ่านบทความวิชาการทางกฎหมาย และตอบคำถามเป็นอรรถนัย รวมถึงการอ่านจับใจความสำคัญในการสอบวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายของเนติบัณฑิตซึ่งตอบคำถามเป็นปรนัย

ตารางที่ 1: สรุปข้อแนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับการสอบภาษาอังกฤษในสนามสอบต่างๆ ของนักกฎหมาย

1. งานราชการ	การทดสอบภาษาอังกฤษก่อนรับราชการ เช่น ภาค ก ของ ก.พ. หรือหน่วยงานราชการอื่นที่จัดสอบ ภาค ก เอง
2. งานเอกชน	การยื่นผลคะแนนสอบภาษาอังกฤษก่อนเข้าทำงาน เช่น TOEIC, TOEFL, IELTS เป็นต้น
3. การสอบเพื่อศึกษาต่อของนักกฎหมายในระดับบัณฑิตศึกษา	การยื่นผลคะแนนสอบภาษาอังกฤษก่อนเข้าศึกษาต่อในคณะนิติศาสตร์ ในหลักสูตรนานาชาติ หรือบัณฑิตศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น TOEFL, IELTS, TU-GET, CU-TEP เป็นต้น
4. เจ้าหน้าที่ศาลปกครอง ระดับปฏิบัติการ (ด้านกฎหมาย)/ นิติกรศาลปกครอง	การทดสอบภาษาอังกฤษ 20 คะแนน โดยให้เขียนและแปลภาษาอังกฤษ (อรรถนัย)
5. ผู้ช่วยผู้พิพากษา	การทดสอบแปลไทยเป็นอังกฤษ และอังกฤษเป็นไทย (คะแนนภาษาอังกฤษแตกต่างกันไปตามสนาม ได้แก่ สนามใหญ่ เล็ก และจิ๋ว)

6. อัยการผู้ช่วย	การทดสอบแปลไทยเป็นอังกฤษ และ อังกฤษเป็นไทย (คะแนนภาษาอังกฤษแตกต่างกันไปตามสนาม ได้แก่ สนามใหญ่ เล็ก และจีว)
7. สำนักอบรมแห่งเนติบัณฑิตยสภา	การทดสอบภาษาอังกฤษเริ่มต้นในภาค 2 สมัยที่ 72 ปีการศึกษา 2562 โดยจะทดสอบในวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย ส่วนคำศัพท์ แปลอังกฤษเป็นไทยและการอ่านจับใจความสำคัญ 10 คะแนน

ตารางที่ 2: สรุปทักษะทางภาษาอังกฤษในการใช้สอบในวิชาชีพกฎหมาย

ทักษะภาษาอังกฤษที่นำไปใช้วิชาชีพกฎหมาย	การนำไปใช้
1. การอ่าน (reading)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเรียนและการสอนในระดับปริญญาตรี โทและเอกทางนิติศาสตร์ 2. การเรียนและการสอนเนติบัณฑิต 3. การสอบแข่งขันในสายวิชาชีพกฎหมาย เช่น ผู้ช่วยผู้พิพากษา อัยการผู้ช่วย เจ้าหน้าที่ศาลปกครองระดับปฏิบัติการ (ด้านกฎหมาย)/นิติกรศาลปกครอง เป็นต้น 4. การประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย เช่น <ol style="list-style-type: none"> 4.1 ทนายความและที่ปรึกษากฎหมายใน law firm 4.2 ผู้พิพากษาในศาลชำนาญพิเศษ เช่น ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เป็นต้น 4.3 อาจารย์นิติศาสตร์และนักวิชาการ 4.4 นิติกรหรือนักวิเคราะห์สัมพันธในหน่วยงานราชการ 4.5 อนุญาโตตุลาการ 5. นักการทูต

<p>2. การเขียนทางกฎหมาย (legal writing)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเรียนและการสอนในระดับปริญญาตรี โทและเอกทางนิติศาสตร์ 2. การเรียนและการสอนเนติบัณฑิต 3. การสอบแข่งขันในสายวิชาชีพกฎหมาย เช่น ผู้ช่วยผู้พิพากษา อัยการผู้ช่วย เจ้าหน้าที่ศาลปกครองระดับปฏิบัติการ (ด้านกฎหมาย) / นิติกรศาลปกครอง เป็นต้น 4. การประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย เช่น <ol style="list-style-type: none"> 4.1 ทนายความและที่ปรึกษากฎหมายใน law firm 4.2 อาจารย์นิติศาสตร์และนักวิชาการ 4.3 นิติกรหรือนักวิเคราะห์สัมพันธ 4.4 อนุญาโตตุลาการ 5. นักการทูต
<p>3. การแปล (translation)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเรียนและการสอนในระดับปริญญาตรี โทและเอกทางนิติศาสตร์ 2. การเรียนและการสอนเนติบัณฑิต 3. การสอบแข่งขันในสายวิชาชีพกฎหมาย เช่น ผู้ช่วยผู้พิพากษา อัยการผู้ช่วย เจ้าหน้าที่ศาลปกครองระดับปฏิบัติการ (ด้านกฎหมาย)/นิติกรศาลปกครอง เป็นต้น 4. การประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย เช่น <ol style="list-style-type: none"> 4.1 ทนายความและที่ปรึกษากฎหมายใน law firm 4.2 อาจารย์นิติศาสตร์และนักวิชาการ 4.3 นิติกรหรือนักวิเคราะห์สัมพันธ 4.4 นักแปลเอกสารทางกฎหมาย 4.5 อนุญาโตตุลาการ 5. นักการทูต
<p>4. การฟัง (listening)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเรียนและการสอนในระดับปริญญาตรี โทและเอกทางนิติศาสตร์ 2. การประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย เช่น <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ทนายความและที่ปรึกษากฎหมายใน law firm 2.2 อาจารย์นิติศาสตร์และนักวิชาการ

	2.3 นิติกรหรือนักวิเทศสัมพันธ์ 2.4 อนุญาโตตุลาการ 3. นักการทูต 4. ล่ามศาล
5. การพูด (speaking)	1. การเรียนและการสอนในระดับปริญญาตรี โทและเอกทางนิติศาสตร์ 2. การประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย เช่น 2.1 ทนายความและที่ปรึกษากฎหมายใน law firm 2.2 อาจารย์นิติศาสตร์และนักวิชาการ 2.3 นิติกรหรือนักวิเทศสัมพันธ์ 2.4 อนุญาโตตุลาการ 3. นักการทูต 4. ล่ามศาล

ดังนั้น หากนิสิตนักศึกษาคณะนิติศาสตร์สามารถทำความเข้าใจจากหลักการพื้นฐาน พร้อมเทคนิคและวิธีการในการนำวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายได้ตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ย่อมเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวนิสิตนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ของไทยในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนและการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายมีหลายประการ เช่น พื้นฐานทางภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายของผู้เรียนแตกต่างกัน พื้นฐานทางหลักและไวยากรณ์ หรือความสามารถในการอ่าน การฟัง การพูด และการเขียนที่แตกต่างกัน รวมถึงความเข้าใจและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในประเทศไทยนั้น ไม่ว่านิสิต นักศึกษาและนักกฎหมายไทย ส่วนใหญ่มักกลัวที่จะฟัง พูด อ่านหรือเขียนภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะเห็นว่าเป็นภาษาอื่นและเข้าใจยาก โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมาย เหตุผลประการสำคัญ เช่น การใช้คำศัพท์เทคนิค และมีความหมายเฉพาะในวงการกฎหมาย ซึ่งบุคคลทั่วไปไม่อาจเข้าใจ เป็นต้น แม้จะเป็นคำศัพท์ที่มีลักษณะพิเศษที่ไม่อาจเข้าใจได้เลย แต่ต้องนำคำศัพท์ทางกฎหมายเหล่านั้นมาใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อสารและประกอบวิชาชีพ นิสิตนักศึกษาและนักกฎหมายย่อมไม่อาจหลีกเลี่ยงภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายได้ จึงเป็นความท้าทายของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในประเทศไทย

4. ความท้าทายของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในประเทศไทย

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องลักษณะเฉพาะของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย จะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นวิชาที่มีการใช้ภาษาและสำนวนภาษาอังกฤษเฉพาะทาง (English for specific purposes) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำศัพท์เฉพาะทางกฎหมาย (legal terminology) และสำนวน (idioms) ทางกฎหมายที่ใช้เฉพาะวงการนักกฎหมาย และด้วยเหตุที่ภาษากฎหมายมีวิธีการใช้ที่ยุ่งยากและมีศัพท์ทางกฎหมายมากมายจึงไม่น่าแปลกใจว่าภาษาอังกฤษโดยทั่วไปยากแล้ว ภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมายจึงยุ่งยากหรือถึงขนาดใช้คำว่า “ตัวใครตัวมัน” จนมีผู้กล่าวว่า นักกฎหมายใช้คำศัพท์ที่ยากเกินกว่าคนธรรมดาจะเข้าใจได้ บางครั้งเป็นคำที่มีความหมายแปลกๆ มาจากหลายภาษา มีความหมายซ้ำซ้อน และฟุ่มเฟือย กล่าวคือ นักกฎหมายไม่ใช้ภาษาเรียบง่ายในการสื่อสารอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี คำกล่าวข้างต้นก็หาเป็นจริงทั้งหมดไม่ เนื่องจากภาษากฎหมายที่ดีนั้นต้องเข้าใจง่ายและชัดเจน นอกจากนี้ ผู้กำลังศึกษากฎหมาย เช่น นิสิตนักศึกษาในคณะนิติศาสตร์ ระดับปริญญาตรี และนักกฎหมายในประเทศไทย ส่วนมากกลัวที่จะฟัง พูด อ่านหรือเขียนภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะเห็นว่าเป็นภาษาต่างประเทศและเข้าใจยาก โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมายด้วยแล้วยังมีความเป็นทางการและยุ่งยากซับซ้อนในการใช้งาน เหตุผลประการสำคัญ ก็คือ การใช้คำศัพท์เทคนิค และมีความหมายเฉพาะในวงการกฎหมาย ซึ่งบุคคลทั่วไปไม่ได้เป็นผู้กำหนดขึ้นแม้จะเป็นคำศัพท์ที่มีลักษณะพิเศษที่ไม่อาจเข้าใจได้เลย แต่นักกฎหมายก็นำคำศัพท์เฉพาะเหล่านั้นมาใช้เป็นสื่อกลางในการประกอบวิชาชีพของตน อย่างไรก็ตาม ด้วยคำศัพท์ภาษาอังกฤษทางกฎหมายมีความหมายเฉพาะ จึงมีความเข้าใจและความชำนาญในการสื่อสารได้เป็นอย่างดีเฉพาะภายในกลุ่มนักกฎหมายที่ใช้ภาษาอังกฤษเฉพาะทางนี้อยู่เป็นประจำเท่านั้น เช่น ทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายในสำนักงานกฎหมายที่ให้คำปรึกษากฎหมายแก่ชาวต่างชาติหรือ Law Firm หรือนักกฎหมายที่มีความรู้ภาษาอังกฤษทางกฎหมายในระดับที่สามารถใช้งานได้ หรืออาจารย์ เป็นต้น จึงทำให้แม้แต่ในวิชาชีพกฎหมายยังไม่สามารถเข้าใจและใช้งานภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายได้ รวมถึงอาจแปลความหมายผิดได้ เนื่องจากไม่มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องและเพียงพอในภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ดังที่ได้กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าภาษากฎหมายนั้นเป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะและมีความพิเศษซึ่งใช้กันในวงการนักกฎหมาย ดังนั้น เหตุผลที่ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายท้าทายในประเทศไทย จึงพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

4.1 อิทธิพลของระบบคอมมอน ลอว์ ต่อภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายของไทย และการที่ภาษาอังกฤษไม่ใช่ภาษาราชการในประเทศไทย

ระบบกฎหมายของประเทศไทยเป็นระบบซีวิล ลอว์ (Civil Law System) หรือระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรซึ่งได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมายของประเทศในภาคพื้นยุโรป (Continental Europe) ในขณะที่การศึกษาภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ศึกษาจำเป็นต้องเข้าใจพื้นฐานภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมายว่ามีที่มาอย่างไร⁴ บ่อเกิดของภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาทางกฎหมายนั้นได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมายคอมมอน ลอว์ ซึ่งเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร⁵ และใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาพูดและใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ได้แก่ สหราชอาณาจักร (อังกฤษ) สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา เป็นต้น ซึ่งแตกต่างไปจากระบบกฎหมายของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อระบบกฎหมายของประเทศไทยเป็นระบบซีวิล ลอว์ ที่ได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมายของประเทศในภาคพื้นยุโรป (Continental Europe) ซึ่งประเทศภาคพื้นยุโรปเหล่านั้นมิได้เป็นประเทศที่พูดหรือใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ดังนั้น ระบบกฎหมายของไทยจึงเป็นระบบกฎหมายที่มีได้มีพื้นฐานที่มาจากประเทศที่พูดหรือใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ⁷ ที่สำคัญก็คือ ประเทศไทยไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ประเทศไทยใช้ระบบกฎหมายซีวิล ลอว์ แต่กลับได้รับอิทธิพลทางด้านภาษาอังกฤษทางกฎหมายจากระบบคอมมอน ลอว์⁸ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากภาษาอังกฤษมีอิทธิพลอย่างมากสำหรับประเทศไทยในฐานะที่เป็นภาษาที่สองที่ใช้ติดต่อในด้านต่างๆ กับนานาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการค้าหรือการลงทุนระหว่างประเทศ การตกลงประกอบธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ ไม่ว่าจะบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ซึ่งต้องมีการทำสัญญา และมีบทบาทเกี่ยวกับกฎหมายไทยด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นตัวบทกฎหมายที่สำคัญ ที่ต้องมีการแปลเป็นภาษาอังกฤษ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน ภาษีอากร และกฎหมายธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องทำเป็นภาษาอังกฤษแทบทั้งสิ้น⁹ ผลที่ตามมาก็คือ นิลิต

⁴ จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดียวกัน.

⁵ Gabrielle L. Goodwin, "Introduction to Legal English," บรรยาย ณ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ในโครงการการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมาย ครั้งที่ 2, 26 เมษายน 2562.

⁶ จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดิม, หน้า 15.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

นักศึกษากฎหมายและนักกฎหมายไทยยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ และไม่มี ความชำนาญอย่างเพียงพอ ในการนำภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการ สอบแข่งขันและในสายงานทางกฎหมาย

4.2 ลักษณะเฉพาะทางของคำศัพท์และสำนวนภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

4.2.1 การนำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายสามัญมาใช้ในความหมายเฉพาะนัก กฎหมาย

ดังที่ได้กล่าวต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมาย สามัญหรือศัพท์ธรรมดาที่มีความหมายอย่างหนึ่งในความเข้าใจของบุคคลทั่วไป แต่สำหรับนัก กฎหมายแล้วจะมีความหมายแตกต่างไปโดยสิ้นเชิง โดยนักกฎหมายได้นำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มี ความหมายสามัญมาใช้ในความหมายเฉพาะนักกฎหมาย เช่น

คำสามัญ (common words)	ความหมายเฉพาะ (uncommon meanings)
action (n) การกระทำ	action (n) คดีความ = lawsuit
alien (n.) มนุษย์ต่างดาว	alien (v.) โอน = transfer alien (n.) คนต่างด้าว = foreigner
consideration (n.) การพิจารณา	Consideration (n.) สิ่งแลกเปลี่ยนใน การทำสัญญา = something which is actually given or accepted in return for a promise (common law system)
damages (n.) ความเสียหาย (มากมาย เป็น คำนามพหูพจน์)	damages (n.) ค่าเสียหาย = financial compensation awarded by a court for a loss suffered by the plaintiff in an action for breach of contract or tort
policy (n.) นโยบาย	policy (n.) ธรรมเนียม (ประกันภัย ประกันชีวิต) = conditions on which a party engages to indemnify another against loss arising for certain hazards, perils

	or risk to which his person or property may be exposed
instrument (n.) อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องดนตรี	instrument (n.) ตราสารหรือหนังสือหรือเอกสารทางกฎหมาย = legal document
party (n.) งานเลี้ยงสังสรรค์	party (n.) 1. คู่สัญญา คู่ความ ภาคิ = one or group of people involving in a contract or a litigation 2. พรรคการเมือง (political party) = an organization of people who share the same views about politics in the country especially through the government or policy making

ตัวอย่างเปรียบเทียบประโยคที่มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายสามัญมาใช้ในความหมายเฉพาะนักกฎหมาย

คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายสามัญ party n. งานเลี้ยงสังสรรค์	Ex. She goes to the party. หล่อนไปงานเลี้ยงสังสรรค์
ความหมายเฉพาะ 1. party n. คู่สัญญา ¹⁰ 2. party = คู่ความ ¹¹	Ex. At least two parties are required for a contract to be formed. = อย่างน้อยต้องมีคู่สัญญาสองฝ่ายในการก่อให้เกิดสัญญาด้วย Ex. The party who brings the suit to the court is called the plaintiff. = คู่ความฝ่ายที่นำคดีขึ้นสู่ศาล

¹⁰ วิชัญะ เครื่องาม, “ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย,” เอกสารประกอบคำบรรยายเนติบัณฑิต ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร, 5 มีนาคม 2563, หน้า 182-183.

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 167-168.

3. political party = พรรคการเมือง	เรียกว่าโจทก์ Ex. When functioning well, political parties can play a number of fundamental roles in democratic politics. = เมื่อระบบการทำงานดีแล้ว พรรคการเมือง สามารถมีบทบาทพื้นฐานที่สำคัญมากมายในการเมืองประชาธิปไตย
-----------------------------------	--

4.2.2 การนำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เคยใช้กันสมัยโบราณและยุคกลางมาใช้

ภาษาอังกฤษยุคโบราณ หมายถึง แบบแผนของภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่ในอังกฤษในยุคก่อนการเข้าครอบครองของชนเผ่านอร์แมนจนถึงราว ค.ศ.1100 ส่วนภาษาอังกฤษในยุคกลางนั้นครอบคลุมตั้งแต่ ค.ศ.1100 จนกระทั่ง ค.ศ.1500 และภาษาอังกฤษสมัยใหม่ (Modern English) นั้น กล่าวกันว่าเริ่มต้นตั้งแต่ ค.ศ.1500 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะมีการแบ่งยุคสมัยอย่างไร ภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมายส่วนใหญ่ที่ใช้ในปัจจุบันก็เป็นภาษาอังกฤษที่เคยใช้กันในสมัยโบราณและยุคกลางมาใช้อย่างเป็นปกติ แม้ว่าภาษาอังกฤษที่ใช้กันในชีวิตประจำวันของบุคคลซึ่งมีใช้นักกฎหมายได้เลิกใช้ไปนานแล้ว เช่น

คำ	ความหมาย
aforesaid	ซึ่งได้กล่าวข้างต้น
forthwith	โดยไม่ชักช้าโดยพลัน
henceforth	เป็นต้นไป ต่อจากนี้ไป
said และ such เป็นคำวิเศษณ์ (adverbs)	เช่นว่านั้น

ตัวอย่างประโยคการนำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เคยใช้กันสมัยโบราณและยุคกลางมาใช้

Ex. If a third person encroaches on the property hired or claims a right over it, the tenant shall **forthwith** inform the letter of occurrence.

ถ้าบุคคลภายนอกรุกล้ำเข้ามาในทรัพย์สินที่เช่าหรือเรียกอ้างสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งเหนือทรัพย์สินนั้นให้ผู้เช่าแจ้งเหตุแก่ผู้ให้เช่า **โดยไม่ชักช้า**

สำหรับการใช้ภาษาโบราณข้างต้นย่อมก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อความเข้าใจคำศัพท์เฉพาะทาง การใช้และการตีความภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายด้วยเช่นกัน

4.2.3 การนำคำศัพท์และวลีภาษาละติน (Latin) มาใช้ ในขณะที่รูปประโยคสามัญไม่นำมาใช้

แม้คำศัพท์กฎหมายที่เป็นภาษาอังกฤษจะมีที่มาจากระบบคอมมอน ลอว์ ก็ตาม แต่ระบบคอมมอน ลอว์ก็ได้รับอิทธิพลจากกฎหมายโรมันเช่นกัน จึงไม่น่าแปลกใจที่อาจพบคำศัพท์กฎหมายภาษาละตินปะปนในคำศัพท์กฎหมายที่เป็นภาษาอังกฤษอยู่บ้าง อย่างไรก็ตาม คำศัพท์ภาษาละตินที่ใช้เป็นภาษากฎหมายส่วนใหญ่จะพบในตัวบทกฎหมาย บทความหรือตำราภาษาอังกฤษมากกว่าสัญญาที่ร่างเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ คำศัพท์ภาษาละตินเหล่านี้จะมีความหมายที่แน่นอนและยอมรับเป็นที่ยุติแล้ว จึงไม่ใคร่มีปัญหาหนักในการนำมาใช้ทั้งในภาษากฎหมายทั้งในสัญญาและเอกสารกฎหมายที่เป็นภาษาอังกฤษรูปแบบอื่น¹² ส่วนการใช้คำศัพท์และวลีภาษาละตินในวงกฏหมายจึงเป็นลักษณะพิเศษที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจความหมายทางกฎหมาย มิเช่นนั้นแล้วจะไม่สามารถทำความเข้าใจแง่มุมทางกฎหมายที่สำคัญได้ เพราะคำศัพท์และวลีภาษาละตินจะมีการนำมาใช้โดยมิได้ให้คำนิยามหรือคำจำกัดความแต่อย่างใด¹³ ทั้งนี้ คำศัพท์ละตินที่ใช้ในสัญญาที่ร่างเป็นภาษาอังกฤษ ตัวบทกฎหมาย บทความหรือตำราภาษาอังกฤษ¹⁴ เช่น

คำศัพท์ละติน	ความหมาย
<i>pro rata</i>	proportionately (ตามสัดส่วน)
<i>vice versa</i>	conversely (ในทางกลับกัน)
<i>bona fide</i>	good faith (โดยสุจริต)
<i>ab initio</i>	ตั้งแต่เริ่มแรก

¹² จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดิม, หน้า 38-39.

¹³ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย (English for Lawyers) หน่วยที่ 1-8, พิมพ์ครั้งที่ 15 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551), หน้า 160.

¹⁴ จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดิม, หน้า 39.

<i>actus reus</i>	องค์ประกอบภายนอกของการกระทำ ความผิดอาญา
<i>colloquium</i> ¹⁵	ข้อความที่อ้างว่าหมิ่นประมาท
<i>mala in se</i>	ความผิดในตัวเอง
<i>mala prohibita</i>	ความผิดที่มีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้
<i>mens rea</i>	องค์ประกอบภายในของการกระทำ ความผิดอาญา
<i>mutatis mutandis</i>	โดยอนุโลม
<i>res judicata</i>	คำพิพากษาผูกพันคู่ความหรือหลักความ ศักดิ์สิทธิ์ของคำพิพากษา
<i>sui juris</i>	บรรลุนิติภาวะ
<i>prima facie</i>	ในเบื้องต้น

ตัวอย่างประโยคที่นำคำศัพท์และวลีภาษาละติน (Latin) มาใช้ ในขณะที่รูป
ประโยคสามัญไม่นำมาใช้

Ex. 1 Section 19 of the Civil and Commercial Code of Thailand provides that a person, on completion of twenty years of age ceases to be a minor and becomes *sui juris*.

มาตรา 19 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยบัญญัติว่า บุคคลย่อม
พ้นจากภาวะผู้เยาว์และ**บรรลุนิติภาวะ**เมื่อมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์

Ex. 2 *Bona fide* holder of the bill of exchange is protected by
Section 905 paragraph 2 of the Civil and Commercial Code of Thailand.

---

¹⁵ คำว่า colloquium มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินโดยทั่วไป colloquium เป็นคำนาม แปลว่า การ
สนทนาทางวิชาการ ซึ่งใช้ในความหมายทั่วไป อย่างไรก็ตาม ในภาษากฎหมาย colloquium มีความหมายเฉพาะทาง
ว่าข้อความที่อ้างว่าหมิ่นประมาท

ทั้งนี้ Bryan A. Garner, **Black's Law Dictionary**, 5th. ed. (USA: Thomson Reuters, 2011),
p.135. ได้ให้ความหมาย colloquium ไว้ว่า the offer of extrinsic evidence to show that the allegedly
defamatory statement referred to the plaintiff even though it did not explicitly mention the
plaintiff.

ผู้ทรงตัวแลกเงินโดยสุจริตได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 905 วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย

4.2.4 การใช้คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส (French) และแองโกล-นอร์แมน (Anglo-Norman) โบราณมาใช้ในความหมายเฉพาะ

คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส	ความหมาย
action	คดี
agreement	ความตกลง, ข้อตกลง
appeal	อุทธรณ์
arrest	จับกุม
heir	ทายาท
contract	สัญญา
judge	ผู้พิพากษา
pardon	การอภัยโทษ
possession	การครอบครอง
en ventre sa mere	ในครรภ์มารดา

ตัวอย่างประโยคการใช้คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส (French) และแองโกล-นอร์แมน (Anglo-Norman) โบราณมาใช้ในความหมายเฉพาะ

Ex. Section 15 paragraph 2 of the Civil and Commercial Code of Thailand provides that a child en ventre sa mere is capable of rights provided that it is thereafter born alive.

มาตรา 15 วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยบัญญัติว่าทารกในครรภ์มารดาก็สามารถมีสิทธิต่างๆ ได้ หากว่าภายหลังคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก

นอกจากนี้ยังมีคำศัพท์ภาษาฝรั่งเศสโบราณอีกหลายคำที่นักกฎหมายยังนำมาใช้ อยู่ในขณะที่บุคคลที่มีได้อยู่ในวงการนักกฎหมายไม่อาจเข้าใจได้เลย เช่น

คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส	ความหมาย
alien v.	โอน
estoppel n.	หลักกฎหมายปิดปาก

4.2.5 การใช้คำศัพท์และสำนวนเฉพาะวงการนักกฎหมาย

การใช้คำที่เป็นศัพท์เฉพาะวงการนักกฎหมายเป็นศัพท์เทคนิคที่มีความหมายเฉพาะซึ่งบุคคลทั่วไปไม่ได้เป็นผู้กำหนดขึ้น แม้จะเป็นคำศัพท์ที่มีลักษณะพิเศษที่ไม่อาจเข้าใจได้เลย แต่นักกฎหมายก็นำคำศัพท์เฉพาะเหล่านั้นมาใช้เป็นสื่อกลางในการประกอบวิชาชีพของตนได้แก่ การใช้ศัพท์หรือวลีที่รู้ความหมายกันเฉพาะวงการนักกฎหมาย การใช้ศัพท์ที่เป็นทางการการจงใจใช้ศัพท์และการแสดงความหมายที่สามารถตีความหมายได้หลายนัย และความพยายามที่จะแสดงความหมายที่ชัดเจนอย่างยิ่ง

คำนามและกลุ่มคำนามที่ใช้เฉพาะวงการนักกฎหมาย เช่น

คำนามและกลุ่มคำนามเฉพาะวงการ กฎหมาย	ความหมาย
landlord	ผู้ให้เช่า (อสังหาริมทรัพย์), เจ้าของที่ดิน
tenant	ผู้เช่า (อสังหาริมทรัพย์)
lessor	ผู้ให้เช่า
lessee	ผู้เช่า
injured person	ผู้เสียหาย
alleged offender	ผู้ต้องหา
transnational organized crime	อาชญากรรมข้ามชาติ
capital punishment	โทษสูงสุด, โทษประหารชีวิต
money laundering offences	ความผิดฐานฟอกเงิน

ตัวอย่างประโยคการใช้คำนามและกลุ่มคำนามที่ใช้เฉพาะวงการนักกฎหมาย

Ex. The **capital punishment** under Thailand's Criminal Code is the death penalty.

โทษสูงสุดตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย คือ โทษประหารชีวิต

Ex. According to globalization, organized crime and **money laundering** have become increasingly transnational matters.

สืบเนื่องจากโลกาภิวัตน์ อาชญากรรมข้ามชาติและ**การฟอกเงิน**กลายเป็นประเด็นข้ามชาติมากยิ่งขึ้น

นอกจากคำศัพท์เฉพาะแล้ว นักกฎหมายยังได้กำหนดสำนวนและกลุ่มกริยา phrasal verbs ที่ใช้เฉพาะวงการกฎหมายด้วย

สำนวนเฉพาะวงการกฎหมาย	ความหมาย
enter into a contract v. enter into an agreement v.	เข้าทำสัญญา (สำนวน) (= take part or to become involved in)
conclude a contract v. conclude an agreement v. execute a contract v. execute an agreement v. (=make a contract)	ทำสัญญา (สำนวน) (= make a contract/ an agreement)
file an action file a lawsuit bring an action bring a lawsuit institute an action	ฟ้องร้องคดี, ฟ้องร้องดำเนินคดี (= litigate)
come into force enter into force	มีผลใช้บังคับ (= start to be used or come to have legal force and effect)

ตัวอย่างประโยคการใช้สำนวนและกลุ่มกริยา phrasal verbs ที่ใช้เฉพาะวงการกฎหมาย

Ex. The Seller and the Buyer agree to **enter into** this Agreement according to the following terms and conditions.

ผู้ขายและผู้ซื้อตกลง**เข้าทำสัญญา**นี้ตามรายละเอียดและเงื่อนไขต่อไปนี้

Ex. The minor may **file a lawsuit** through a legal representative.

ผู้เยาว์สามารถอาจ**ฟ้องร้องคดี**ได้โดยผ่านผู้แทนโดยชอบธรรม

4.3 ความซับซ้อนและลักษณะเฉพาะของหลักไวยากรณ์และโครงสร้างประโยคของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

4.3.1 หลักและไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษทั่วไปที่ใช้กับภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

ชนิดของคำ การเรียงคำ และโครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษทั่วไปมีความสำคัญและจำเป็นอยู่สำหรับการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย แม้ว่าภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายจะเป็นภาษาทางการ (formal language) ที่เจ้าของภาษาเองต่างมีความเห็นว่า เป็นภาษาที่มีความยุ่งและยากมาก อย่างไรก็ตาม ภาษาอังกฤษทางกฎหมายยังคงตั้งอยู่บนพื้นฐานของภาษาอังกฤษธรรมดา ดังนั้น หากผู้เรียนมีความเข้าใจในศาสตร์ของภาษาอังกฤษก็จะทำให้สามารถเข้าใจภาษาอังกฤษทางกฎหมายได้ดีขึ้น ภาษาอังกฤษมีโครงสร้างพื้นฐานทางไวยากรณ์ที่สำคัญประกอบด้วยชนิดของคำและกาลเวลา (tense) รูปประโยคภาษาอังกฤษจะทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านสามารถรู้ได้ทันทีว่าเหตุการณ์ตามประโยคนั้นๆ เกิดขึ้นหรือยัง และผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการเน้นประธานเป็นผู้กระทำกริยา (active voice) หรือเน้นกรรมของประโยค (passive voice)¹⁶

สำหรับการเขียน อ่านและแปลภาษาอังกฤษทางกฎหมาย เอกลักษณะในภาษาอังกฤษบริบทกฎหมายนั้น คือ รูปประโยคที่ยาวและซับซ้อน และมีส่วนขยายในประโยคหลายส่วนวางในหลายตำแหน่งในประโยคเดียวกัน สิ่งสำคัญที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการอ่านและแปล จำเป็นต้องแยกองค์ประกอบของประโยคออกเป็นส่วนๆ ว่าส่วนใดคือประโยคหลัก กล่าวคือ คำใดเป็นประธาน กริยา กรรมหรือส่วนเติมเต็ม และส่วนใดคือส่วนขยาย เช่น กริยาวิเศษณ์ (adverb) และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อนุประโยค (clause) ซึ่งมักเจอประโยคประเภท ประโยคความซ้อน (complex sentence) อนุประโยค คือ ประโยคย่อยที่ไม่สมบูรณ์ในตัวมันเอง แต่ทำหน้าที่ขยายค่านามหรือกลุ่มค่านามที่มันขยายให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี ปัญหาที่พบคือนิสิตนักศึกษากฎหมายในระดับปริญญาตรี รวมถึงนักกฎหมายไทย ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจพื้นฐานทางภาษาอังกฤษในส่วนหลักไวยากรณ์และโครงสร้างประโยคได้แก่

ก. ชนิดของคำ (parts of speech) ซึ่งมี 8 ชนิดได้แก่ คำนาม (noun) คำสรรพนาม (pronoun) คำกริยา (verb) คำคุณศัพท์ (adjective) คำกริยาวิเศษณ์ (adverb) บุพบท (preposition) สันธาน (conjunction) และอุทาน (interjection)

¹⁶ จันทรลักษณ์ โชติรัตน์ศิริ, ภาษาอังกฤษเบื้องต้นสำหรับนักกฎหมาย (Introduction to English for Lawyers), พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2551), หน้า 245.

ข. ชนิด ประเภทและโครงสร้างประโยคว่าประโยคประกอบด้วยโครงสร้างแบบใด คำใดเป็นประธาน (subject) และคำใดเป็นภาคแสดง (predicate) ชนิดของประโยคที่ใช้บอกเล่า (affirmative) ปฏิเสธ (negative) คำถาม (interrogative) หรือคำสั่ง (imperative) นอกจากนี้ ประโยคยังมีหลายประเภท ได้แก่ ประโยคใจความเดียว (simple sentence) ประโยคใจความรวม (compound sentence) ประโยคใจความซ้อน (complex sentence) และประโยคใจความผสม (compound - complex sentence)

ค. ส่วนขยาย (modifier) ได้แก่ คำคุณศัพท์ (adjective) คำกริยาวิเศษณ์ (adverb) และ adverbial clause¹⁷ ซึ่งเป็นกริยาวิเศษณ์ที่เป็นส่วนขยายประโยค โดยส่วนขยายนี้ มักตามหลังคำบุพบท เช่น in, on, at, of, before, until เป็นต้น หรือตามหลังคำสันธาน เช่น and (และ), but (แต่), so (ดังนั้น), if (ถ้า), unless (ถ้าไม่), otherwise (มิเช่นนั้น) รวมถึงคำเชื่อมประเภท relative clause หรือวลีที่ใช้เชื่อมความ เช่น that (ว่า...), including but not limited to (รวมถึงแต่ไม่จำกัดอยู่ที่), inter alia (ท่ามกลางสิ่งต่างๆ) เป็นต้น¹⁸ และส่วนขยายประเภทกริยาไม่แท้ เช่น participle ได้แก่ present participle และ past participle เพื่อละประธานที่เป็น relative pronoun ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในหัวข้อ 4.3.2 หลักไวยากรณ์และโครงสร้างเฉพาะของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

ง. อนุประโยค (clause) ได้แก่ กลุ่มคำที่มีภาคประธานและภาคแสดง (กริยา) เหมือนประโยค แต่ไม่สามารถอยู่ตามลำพังได้ ต้องเชื่อมติดอยู่กับอีกอนุประโยคหนึ่ง เพื่อให้มีความหมายสมบูรณ์ หากขาดอีกอนุประโยคหนึ่งไป ย่อมไม่ได้ความหมายที่อ่านแล้วจบความ¹⁹ อนุประโยคเป็นส่วนประกอบของประโยคใจความซ้อนเรียกว่า relative clause เข้ามาช่วยขยายรายละเอียดของคำนาม ทั้งนี้ คำที่ใช้เชื่อมระหว่างคำนามที่ต้องการขยายรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นเรียกว่า relative pronoun เช่น who (ผู้ซึ่ง ที่ ซึ่ง) whom (ผู้ซึ่ง ที่ ซึ่ง) which (ที่ซึ่ง) where (ที่ ซึ่ง) when (ที่ ซึ่ง เมื่อ) และ that (ที่ ซึ่ง)

Ex. Administrative court is *the principal institution of the country that exercises* the judicial power to provide justice concerning administrative disputes.

¹⁷ เสฎฐา เอียรพิรากุล, “วิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย,” เอกการประกอบคำบรรยายเนติบัณฑิตครั้งที่ 3, 11 กุมภาพันธ์ 2563, หน้า 97-98.

¹⁸ เรื่องเดียวกัน.

¹⁹ ดวงเด่น นาคสีหราช, *คู่มือเตรียมสอบอังกฤษ (English) สำหรับ ก.พ. ภาค ก และงานราชการ (All in 1)*, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2562), หน้า 145-146.

ศาลปกครองเป็น**สถาบันหลักของประเทศซึ่งใช้อำนาจตุลาการ**อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับข้อพิพาททางปกครอง

อย่างไรก็ดี ประโยคภาษาอังกฤษทางกฎหมายนิยมละ relative pronoun และใช้รูป participle แทนซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในหัวข้อ 4.3.2 หลักไวยากรณ์และโครงสร้างเฉพาะของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

จ. ความสอดคล้องระหว่างประธานกับกริยา (agreement of subject and verb) ได้แก่ ประธานเป็นเอกพจน์กริยาแท้หลักต้องเติม s, es ในขณะที่ประธานเป็นพหูพจน์กริยาแท้จะไม่เติม s, es

ฉ. รูปของกริยากรตุวาก (active voice) และกรรมวาก (passive voice) กรณีประธานกระทำกริยาเอง (active voice) = ประธาน + กริยา ส่วนประธานถูกกระทำ (passive voice) = ประธาน + be + v.3.

ช. กาล (tense) คือ เวลาที่ประธานกระทำกริยา ว่ากระทำในอดีต (past) ปัจจุบัน (present) หรืออนาคต (future)

ซ. การใช้ articles คำนำหน้านามเพื่อขยาย ได้แก่ การใช้ a, an และ the ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวข้างต้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมสอนพื้นฐานไม่ละเอียด ไม่น่าสนใจ และเน้นการสอบเพื่อเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นแบบปรนัยมากกว่า รวมถึงความกลัวในการใช้ภาษาอังกฤษจากการถูกล้อเลียนจากเพื่อนนักเรียนและเทคนิควิธีการสอนของครูผู้สอนที่ไม่ใส่ใจ ขาดแรงบันดาลใจและดูแลดูแลคนผู้เรียน ส่งผลต่อการอ่าน การเขียนและการพูดภาษาอังกฤษซึ่งเป็นทักษะที่ต่อยอดได้จริงในทางปฏิบัติ และการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในระดับปริญญาตรีด้วยจึงจำเป็นต้องเริ่มเรียนรู้ใหม่ตั้งแต่ต้น เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเป็นพื้นฐานของหลักและไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษทั่วไปที่ใช้กับภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายที่สำคัญ

4.3.2 หลักไวยากรณ์และโครงสร้างเฉพาะของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

ก. นิยมใช้ “shall” กริยาช่วยไม่ว่าประธานของประโยคเป็นใครหรืออะไรก็ตาม และมีความหมายในเชิงบังคับเพื่อกำหนดภาระหน้าที่แทนการใช้ must

โดยหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษทั่วไปแล้ว “shall” เป็นกริยาช่วย (auxiliary verb) แปลว่า จะ ใช้คู่กับคำประธาน (subject) ที่เป็นสรรพนาม คือ คำว่า “I” หรือ “We” เท่านั้น และบอกกริยากระทำที่เป็นอนาคต (future simple tense) ในทำนองเดียวกับคำว่า “will”²⁰ อย่างไรก็ดี

²⁰ จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดิม, หน้า 31.

ในภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมายแล้ว ลักษณะเฉพาะที่ใช้ในวงการกฎหมาย ก็คือ การนำคำว่า “shall” มาใช้ในสัญญา ตัวยก บทความหรือตำรา โดยไม่จำกัดว่าประธานของประโยคจะเป็นสรรพนาม “I” หรือ “We” หรือไม่ หรือจะเป็นคำนามใดๆ ก็ตาม ซึ่งการใช้ “shall” นั้น จะแปลว่า “จะต้อง” หรือ “ให้.....(ทำอย่างนั้นอย่างนี้)”²¹ มีความหมายเหมือนกับ has the duty to หรือ obligate to²² และมีได้นำ shall มาใช้ในความหมายที่เป็นอนาคตในทำนองเดียวกับคำว่า “will” แต่ประการใด เนื่องจากคำว่า “will” ให้ความหมายที่เป็นอนาคตธรรมดา (future simple tense) เหมือนกับที่ใช้โดยทั่วไป แต่คำว่า “shall” นำมาใช้ในประโยคที่มีลักษณะเป็นกาลอนาคตในเชิงบังคับมากกว่าและจะนำมาใช้ได้ตลอดเวลาโดยไม่คำนึงว่าประธานของประโยคจะเป็นใครหรือเป็นอะไรก็ตามโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการร่างสัญญาเป็นภาษาอังกฤษ²³ เช่น

Ex. The Seller **shall** deliver the products hereunder to the Buyer at the factory of the Buyer.

ผู้ขาย**จะต้อง**ส่งมอบผลิตภัณฑ์ภายใต้สัญญานี้แก่ผู้ซื้อที่โรงงานของผู้ซื้อ

ข้อสังเกต ข้อสัญญานี้ เน้นว่าผู้ขายมีหน้าที่จะต้องทำ

ข้อสังเกต หากเป็นกรณีในบริบทในทางกฎหมายในเชิงปฏิเสธ จะมีคำว่า “not” เช่น shall not ซึ่งแปลว่า “จะต้องไม่ปฏิบัติตาม” เป็นต้น

ในขณะที่คำว่า “must” เป็นกริยาช่วยและคนทั่วไปก็สามารถเข้าใจได้ว่า must แปลว่า “ต้อง” หรือ “จะต้อง” และมีความหมายในเชิงบังคับแต่กลับไม่นิยมใช้ในภาษาอังกฤษทางกฎหมาย อาจมีข้อสงสัยว่า หากต้องการใช้ภาษาอังกฤษในภาษากฎหมายที่มีลักษณะเชิงบังคับในลักษณะเด็ดขาดแล้ว เหตุใดจึงไม่ใช่คำว่า “must” แทนคำว่า “shall” เสียทั้งหมดอันจะทำให้มีลักษณะที่เด็ดขาด ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมายในสัญญากลับไม่นิยมใช้คำว่า “must” แต่นิยมใช้คำว่า “shall” เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากความหมายของคำว่า “must” นั้น นอกจากจะมีความหมายเป็นปัจจุบันกาล (present tense) แล้ว ในแง่จิตวิทยา คำว่า “must” ยังมีลักษณะที่บังคับเด็ดขาดมากเกินไป จึงทำให้คู่สัญญารู้สึกอึดอัด และ หากข้อสัญญาทุกข้อหรือทุกประโยคมีแต่คำว่า “must” อาจนำไปสู่ความหวาดกลัวที่จะต้องรับผิดชอบตามสัญญา เนื่องจากลักษณะที่ผูกมัด

²¹ จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดียวกัน.

²² จุมพล นันทศิริ, การเขียนภาษาอังกฤษเชิงกฎหมาย (legal writing in English) (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547), หน้า 156. และวิษุฒะ เครืองาม, “ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย,” เอกการประกอบคำบรรยายเนติบัณฑิตครั้งที่ 3, 12 มีนาคม 2563, หน้า 223.

²³ จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดิม, หน้า 30.

ของคำว่า “must” ดังนั้น คู่สัญญาจึงหลีกเลี่ยงที่จะใช้คำว่า “must” แต่ใช้คำว่า “shall” แทน เพื่อให้คู่สัญญารู้สึกผ่อนคลายมากกว่าที่จะใช้คำว่า “shall” แทนคำว่า “must”²⁴

อย่างไรก็ดี ในแง่ของกฎหมายแล้ว การใช้คำว่า “shall” ก็มีลักษณะบังคับไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าคำว่า “must” เช่นกัน แต่ที่จะต้องใช้คำว่า “shall” ในสัญญานั้นก็เพราะว่าสัญญาส่วนใหญ่มีลักษณะที่เป็นการกำหนดสิทธิและหน้าที่ที่คู่สัญญาพึงมีและพึงปฏิบัติต่อกันในอนาคต เพื่อเป็นการผูกมัดคู่สัญญาให้ต้องกระทำการต่อกันตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญา จึงใช้คำว่า “shall” ซึ่งมีความหมายในเชิงบังคับให้ต้องกระทำในอนาคตและในแง่ของหลักกฎหมายเรื่องสัญญาในระบบคอมมอน ลอว์ แล้ว การใช้คำว่า “shall” จะมีความหมายในแง่ของการปฏิบัติตามสัญญาว่าหมายถึงสิ่งที่คู่สัญญายังมีได้ทำให้ลุล่วง (executory contract) แต่ถ้าเป็นสิ่งที่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายได้ทำให้ลุล่วงแล้ว (executed contract) ก็ไม่จำเป็นต้องใช้คำว่า “shall” ในประโยคนั้น แต่จะใช้กาลปัจจุบันธรรมดา (present simple tense) หรือกาลที่มีความหมายว่าสิ่งนั้นได้ทำให้ลุล่วงไปแล้ว เช่น present perfect tense เป็นต้น²⁵

ทั้งนี้ มิได้หมายความว่า ในสัญญาที่ร่างเป็นภาษาอังกฤษนั้นจะนำคำว่า “must” มาใช้ไม่ได้ แต่ขึ้นอยู่กับคู่สัญญาเป็นสำคัญว่ามีความสบายใจที่จะใช้คำว่า “must” หรือไม่ หรือขึ้นอยู่กับเนื้อหาของสัญญาว่าจำเป็นต้องใช้คำว่า “must” หรือไม่ เช่น ในกรณีของสัญญาบางข้อซึ่งมิได้เป็นเรื่องที่คู่สัญญาต้องปฏิบัติต่อกัน แต่เป็นหน้าที่ที่คู่สัญญาจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอยู่แล้ว เช่น การเสียภาษีอากร เป็นต้น ก็อาจนำคำว่า “must” มาใช้ก็ได้ เนื่องจากการเสียภาษีอากรเป็นหน้าที่ที่บุคคลพึงมีตามกฎหมายอยู่แล้ว²⁶ เช่น

Ex. Each party hereto **must** be responsible for any tax imposed by the law on their respective incomes.

คู่สัญญาแต่ละฝ่ายตามสัญญานี้จะต้องรับผิดชอบในภาษีอากรใดๆ ซึ่งกำหนดไว้โดยกฎหมายในเงินได้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นของตน

ดังนั้น การใช้ “shall” ในภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายนั้น จะแปลว่า **ต้อง จะต้อง ให้ พึง หรือยอม** ใช้เพื่อกำหนดภาระหน้าที่ (impose a duty)²⁷ และเป็นคำที่นิยมใช้อย่างยิ่งในเอกสารทางกฎหมายในขณะที่คำว่า “must” แปลว่า “ต้อง” ซึ่งมีความหมายในเชิง

²⁴ จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดียวกัน, หน้า 30-31.

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 31.

²⁶ จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดียวกัน.

²⁷ จุมพล นันทศิริ, เรื่องเดิม, หน้า 155.

บังคับที่มีลักษณะเด็ดขาด และเพื่อความชัดเจนและความเข้าใจของคนทั่วไป นักกฎหมายบางกลุ่มได้ใช้คำว่า must แทนคำว่า shall แต่ก็ไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร ดังเหตุผลที่กล่าวข้างต้น

ข. นิยมใช้ “may” กริยาช่วยในภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเพื่อให้ดุลพินิจในการเลือก

โดยทั่วไป ในบริบททางภาษาอังกฤษทั่วไป may เป็นกริยาช่วย แปลว่า “อาจจะ” ใช้บอกความไม่แน่นอนของการกระทำ แต่สำหรับการใช้ may ในบริบททางกฎหมายแปลว่า “อาจหรืออาจจะ (ได้รับอนุญาตที่จะ...)” ซึ่งมีความหมายในทางกฎหมายว่าเป็นลักษณะในเชิงดุลพินิจหรือเชิงอนุญาตให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งนั่นเอง²⁸

ตัวอย่างเปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้คำว่า may ในบริบททั่วไปกับบริบทในเชิงกฎหมาย

บริบททั่วไป

Ex. “May I borrow your book?”

ฉันขออนุญาตยืมหนังสือได้ไหม?

ข้อสังเกต ประโยคนี้ ใช้ may ในเชิงขอร้อง มีน้ำหนักระดับการให้ปฏิบัติตามได้น้อยมากขึ้นอยู่กับผู้ถูกร้องขอว่าจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้

บริบทในเชิงกฎหมาย

Ex. Any party may denounce this agreement by notification addressed to other party.

คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจบอกเลิกสัญญานี้ได้โดยส่งคำบอกกล่าวไปถึงคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

ค. นิยมละ relative pronoun ที่ขึ้นต้นด้วย clause และใช้ present participle หรือ past participle แทน แล้วแต่กรณี

ในการเขียนประโยคภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมายนั้นมักนิยมใช้ประโยคขยาย (clause) มาก เนื่องจากต้องการความละเอียดและชัดเจนโดยใช้คำ relative pronoun ขึ้นต้น clause ดังกล่าว แต่บ่อยครั้งที่นักกฎหมายนิยมละคำ relative pronoun ดังกล่าวเสียและปรับเปลี่ยนคำกริยา (verb) ใน clause ดังกล่าวเสียใหม่ แต่ยังคงความหมายเดิมไว้ โดยการ

²⁸ ดวงเด่น นาคสีหราช และพงกานต์ คงศรี, คำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเพื่อเตรียมสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา อัยการผู้ช่วยและตำแหน่งอื่นด้านกฎหมาย, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2562), หน้า 80.

ปรับเปลี่ยนคำกริยาใน clause ดังกล่าวนั้นจะปรับเปลี่ยนเป็น present participle (verb + ing) หรือ past participle (verb ช่องที่ 3) แล้วแต่กรณีขึ้นอยู่กับ “voice” ใน clause เดิม นั้นเป็น “active voice” ซึ่งหมายถึง ประธาน (subject) ของ clause ดังกล่าวเป็นผู้กระทำการ นั้นเอง หรือ “passive voice” ซึ่งหมายถึง ประธาน (subject) ของ clause ดังกล่าวเป็นผู้ถูกกระทำ²⁹

(1) ในกรณี clause เดิมเป็น “active voice” เมื่อละคำ relative pronoun ที่ขึ้นต้น clause ดังนั้นแล้ว ให้เปลี่ยนคำกริยา (verb) ใน clause ดังกล่าวให้เป็น present participle หรือ verb + ing³⁰

ตัวอย่าง

Ex. The party receiving such confidential information shall use such confidential information only as expressly contemplated by this Agreement.

คู่สัญญาซึ่งได้รับข้อมูลลับทางสารสนเทศดังกล่าวจะต้องใช้ข้อมูลลับทางสารสนเทศเช่นนั้นเพียงเท่าที่กำหนดไว้โดยชัดแจ้งตามสัญญา

เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำว่า “receiving” ข้างต้นเป็น present participle ที่มาจาก clause เดิมว่า “who receives” โดยคำว่า “who” เป็น relative pronoun ขยายคำว่า “party” และเป็นประธานของคำกริยา “receives” และโดยที่ clause ดังกล่าวเป็น active voice ดังนั้น เมื่อต้องการละคำ relative pronoun “who” ต้องเปลี่ยนกริยา (verb) “receives” ให้เป็น present participle แทน นั่นคือ “receiving” โดยตำแหน่งของ present participle ดังกล่าวจะอยู่หลังคำที่ present participle ดังกล่าวขยาย ซึ่งในที่นี้คือคำว่า “party” โดยทำหน้าที่ของ present participle ในประโยคข้างต้นจะทำหน้าที่อย่างเดียวกับคำคุณศัพท์ (adjective) แต่เป็นคำคุณศัพท์ที่อยู่หลังคำนามที่มันขยาย เนื่องจากว่าทำมาจาก clause เดิมนั่นเอง และจะไม่นำมาวางไว้หน้าคำนามที่มันขยายเหมือนคำคุณศัพท์ธรรมดาทั่วไป

(2) ในกรณี clause เดิมเป็น “passive voice” เมื่อละคำ relative pronoun ที่ขึ้นต้น clause ดังนั้นแล้ว ให้เปลี่ยนคำกริยา (verb) ใน clause ดังกล่าวให้เป็น past participle กล่าวคือ การละ verb to be ที่ใช้ใน passive voice นั้นด้วย โดยคงไว้เฉพาะคำที่เป็น past participle³¹

²⁹ จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดิม, หน้า 36-38.

³⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 37.

ตัวอย่าง

Ex. Either party shall maintain in confidence all confidential information **identified** as such **received** from the other party, whether of a commercial or technical nature.

คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะต้องรักษาความลับของข้อมูลสารสนเทศ ทั้งปวงซึ่งได้ระบุไว้ตามที่ได้รับเชื่อนั่นจากคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่ว่าลักษณะทางการค้าหรือทางเทคนิค

เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำว่า “identified” และ “received” เป็น past participle ที่คงไว้ หลังจากคำว่า “which is” หน้าคำ “received” โดยคำว่า “which” เป็นคำ “relative pronoun” ที่ขยายคำว่า “all confidential information” และเป็นประธานของกริยา (verb) “is identified” และ “is received” ดังนั้น เมื่อละคำว่า which และ verb to be แล้วจึงคงไว้เฉพาะคำที่เป็น past participle ได้แก่ “identified” และ “received” ซึ่งทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์ (adjective) เช่นเดียวกับ present participle ดังกล่าวขยายซึ่งในที่นี้ คือ คำว่า “all confidential information” เช่นกัน³²

อย่างไรก็ดี มิได้หมายความว่า การใช้ relative pronoun ขึ้น clause ที่ขยายคำข้างหน้า clause โดยไม่ละ relative pronoun จะเป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากการคงคำ relative pronoun ไว้ นั้น ยังถือว่าถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการเขียนภาษาอังกฤษ อยู่และก็ยังใช้อยู่ในภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากฎหมาย หากแต่ผู้ใช้จะเลือกกาลเทศะในการใช้ clause ที่ขึ้นต้นด้วยคำ relative pronoun ดังกล่าวว่าจะช่วยให้มีความชัดเจนขึ้นหรือไม่ หากการคงคำ relative pronoun ไว้จะทำให้เกิดความชัดเจนไม่คลุมเครือก็ควรจะคงคำ relative pronoun ไว้โดยไม่มีกรละคำดังกล่าวก็จะเหมาะสมกว่า³³

4.4 การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในประเทศไทย

นอกเหนือไปจากทักษะการใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ขาดไม่ได้แล้ว ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญต่อสาขาวิชานิติศาสตร์ในระดับปริญญาตรีด้วยตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ.2561 ได้กำหนดให้มีหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษสำหรับ

³¹ จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดียวกัน, หน้า 38.

³² เรื่องเดียวกัน.

³³ จุมพต สายสุนทร, เรื่องเดียวกัน.

นักกฎหมายเป็นวิชาบังคับหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต³⁴ และสถาบันอุดมศึกษาได้จัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์อยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศนี้ ภายในปีการศึกษา 2563³⁵ โดยต้องจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นวิชาแตกต่างจากภาษาอังกฤษพื้นฐานซึ่งมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้เรียนเป็นวิชาพื้นฐานจากสถาบันภาษาหรือสำนักศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยแล้วแต่กรณี

อย่างไรก็ดี ธรรมชาติของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายแตกต่างออกไป โดยเฉพาะคำศัพท์และโครงสร้างเฉพาะหลักสูตรปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ที่จัดการเรียนการสอนของประเทศ ไทย ส่วนใหญ่ไม่มีวิชาหรือไม่มีการจัดโครงการในการเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย รวมถึงไม่ได้แยกและจัดระดับตามความสามารถของผู้เรียน ได้แก่ พื้นฐาน (beginner course) ระดับกลาง (intermediate course) และระดับสูง (upper - intermediate course) ผู้ศึกษามีความรู้ทางภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันต้องเข้าเรียนในห้องเรียนที่สอนในระดับเดียวกันทั้งหมด จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพต่อความรู้และความเข้าใจของนิสิตนักศึกษากฎหมายด้วย

เมื่อพิจารณาจากข้อ 4.1-4.3 ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายมีความท้าทายต่ออาจารย์ผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายด้วยเหตุผล 3 ประการได้แก่

4.4.1 ความสนใจในวิชากฎหมายของนิสิตนักศึกษาและการขาดความสนใจในการเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะทางกฎหมายที่ยากและซับซ้อน

4.4.2 ระดับและพื้นฐานทางภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันของนิสิตนักศึกษา

³⁴ เช่น ตามหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561 ของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้กำหนดให้รายวิชา น.270 ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย (Legal English) 2 หน่วยกิต เป็นวิชาบังคับและให้ใช้ได้และใช้ไม่ได้และรายงานการศึกษาระบุเพียงใช้ได้ (S) หรือใช้ไม่ได้ (U) และจะไม่นำมาคิดรวมกับจำนวนหน่วยกิตทั้งหมด หรือคำนวณค่าระดับเฉลี่ย.

สำหรับหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้วิชา LAW4056 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย (English for Lawyers) เป็นวิชาเลือกและปีการศึกษา 2563 จะบรรจุวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นวิชาบังคับ.

ส่วนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้กำหนดวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นวิชาบังคับจำนวน 2 หน่วยกิตให้แก่นิสิตตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 จนถึงปัจจุบัน.

³⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ.2561 [Online], available URL: http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/data6/Bachelor%20of%20Laws_r.pdf, 2562 (มีนาคม, 25).

4.4.3 ข้อเท็จจริงว่าอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีบทบาทสำคัญต่อผู้เรียนด้วย ผู้สอนจึงต้องเตรียมตัวเป็นอย่างดีตลอดเวลา

5. แนวทางในการรับมือกับความท้าทายของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในประเทศไทย

แนวทางในการรับมือกับความท้าทายของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในประเทศไทยที่สำคัญที่สุดก็คือ ควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ทั่วประเทศไทย โดยจัดการเรียนการสอนหรือโครงการอบรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษากฎหมายเข้าใจหลักและพื้นฐาน ธรรมชาติ และลักษณะเฉพาะของภาษาอังกฤษทางกฎหมายพร้อมเทคนิคย่อมเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนิสิตนักศึกษากฎหมายที่จบการศึกษา สามารถต่อยอดในการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปและประกอบวิชาชีพทางกฎหมายได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมสอดคล้องกับแต่ละทักษะทางภาษาที่นำไปใช้

5.1 แนวทางในการรับมือกับอิทธิพลของระบบคอมมอน ลอว์ ต่อภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายของไทยและการที่ภาษาอังกฤษไม่ใช่ภาษาราชการในประเทศไทย

ประเทศไทยใช้ระบบกฎหมายซีวิล ลอว์ หรือระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร แต่ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายพัฒนาขึ้นโดยอังกฤษและสหรัฐอเมริกาซึ่งใช้ระบบคอมมอน ลอว์ คำศัพท์ภาษาอังกฤษทางกฎหมายจากตำราภาษาอังกฤษของระบบคอมมอน ลอว์³⁶ จึงต้องปรับเปลี่ยนให้เข้ากับระบบกฎหมายไทยด้วย ซึ่งหลายคำก็ไม่สอดคล้องกับระบบกฎหมายไทย เช่น *actus reus*, *mens rea* หรือ *consideration* คำศัพท์ทางกฎหมายบางคำจึงหาคำแปลไทยได้ยากหรือไม่ใกล้เคียงกับความหมายในภาษาไทย ประกอบกับประเทศไทยไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการในการพูดและเขียน นิสิตนักศึกษากฎหมายจึงไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นประจำทุกวัน เว้นแต่สายงานที่ต้องทำงานพบปะชาวต่างชาติอยู่เป็นประจำ จึงมีความรู้และความชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายดังที่ได้กล่าวไว้ในตารางข้างต้น

แนวทางในการแก้ปัญหาก็คือ เริ่มต้นจากการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาสาขานิติศาสตร์ ควรมีการปูพื้นฐานและข้อความคิดเกี่ยวกับระบบกฎหมายคอมมอน ลอว์ ในเบื้องต้น เพื่อให้ นิสิตนักศึกษากฎหมายเข้าใจธรรมชาติของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายทั้งแบบบรรยายและมีสื่อการสอนประกอบ เช่น ภาพยนตร์ที่มีฉากการพิพากษาคดีในศาลในระบบคอมมอน ลอว์

³⁶ Gabrielle L. Goodwin, op. cit.

เป็นต้น จะทำให้นิสิตนักศึกษาทราบดีถึงความแตกต่างของกฎหมายทั้งสองระบบมากขึ้น และที่สำคัญที่สุด นำเสนอให้นิสิตนักศึกษาเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในการประกอบวิชาชีพ นอกจากนี้พื้นฐานหลักและไวยากรณ์ที่จำเป็นแล้ว อาจารย์ผู้สอนควรทำแบบสอบถามก่อนเรียนว่านิสิตนักศึกษามีความสนใจทักษะใดบ้าง และสามารถเลือกทักษะที่ตนสนใจเพิ่มเติมที่จะนำไปใช้ในการทำงาน เพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาทราบดีว่ามีพื้นฐานและทักษะในการใช้งานได้จริง และให้นิสิตนักศึกษาทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกหลังเรียน เพื่อประเมินผลว่าวิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอนนั้นเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอแล้วหรือไม่ เพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนในภาคการศึกษาต่อไป

สำหรับความท้าทายที่ว่าภาษาอังกฤษไม่ใช่ภาษาราชการ ทำให้นิสิตนักศึกษาทราบดีและนักกฎหมายไม่เคยชินในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน แนวทางในการแก้ปัญหา คือ การทำให้นิสิตนักศึกษาทราบดีได้ใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นประจำทุกวันและสามารถเข้าถึงช่องทางในการเตรียมตัวและทบทวนตนเองได้บ่อยครั้ง เช่น มีการเตรียมเอกสารการสอนไว้ล่วงหน้าและมีคำศัพท์ทางกฎหมายให้ผู้เรียนได้อ่านและเตรียมตัวก่อนเข้าฟังการบรรยาย แล้วมีการทดสอบความจำและความเข้าใจท้ายคาบ เช่น ถามความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ได้เรียนในแต่ละคาบว่าได้เรียนอะไรบ้าง หรือให้แปลคำศัพท์ภาษากฎหมายสั้นๆ ว่าคำที่กำหนดไว้แปลว่าอย่างไร รวมถึงทำวิดีโอสั้นๆ ประกอบการสอนเพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถเตรียมตัวก่อนเรียนและทบทวนก่อนสอบได้ นอกจากนี้ ผู้สอนควรใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ เช่น ให้ชมภาพยนตร์แบบ Soundtrack ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทเรียนและเรื่องที่น่าสนใจกับใจให้กับผู้เรียน (ผู้เขียนเลือกเรื่อง Legally Blond I มาให้นิสิตรับชม) โดยแจ้งให้ผู้เรียนทราบว่า จะให้รับชมภาพยนตร์เรื่องอะไรไว้ล่วงหน้า ผู้เรียนสามารถรับชมได้ก่อน (โดยอาจเลือกรับชมแบบภาษาไทยเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาได้) และเข้าชมในห้องเรียนอีกครั้งหนึ่งเป็นแบบ Soundtrack กับเพื่อนร่วมชั้นและผู้สอน (ผู้เรียนจะไม่กดดันเวลาเรียนเพราะได้เตรียมตัวก่อนและเข้าใจเรื่องราวมาแล้ว) ประกอบกับมีคำถามท้ายบทภายหลังจากรับชมภาพยนตร์ โดยจัดการทดสอบแบบกลุ่มให้มีการแลกเปลี่ยนและผ่อนคลายความตึงเครียดในการทำแบบทดสอบ ทดสอบคำศัพท์ (legal vocabularies) และการฟังเพื่อทำความเข้าใจ (listening comprehension) เป็นต้น การสอนที่สนุกและน่าสนใจ จะช่วยปรับความคิดนิสิตนักศึกษาทราบดีได้ระดับหนึ่งในการเปิดใจรับว่าภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นวิชาที่สามารถฝึกฝนได้และสามารถใช้ได้เป็นประจำทุกวัน

5.2 แนวทางในการรับมือกับลักษณะเฉพาะทางของคำศัพท์และสำนวนภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายคำศัพท์ต่างๆ

จุดเริ่มต้นของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย คือ สามารถเข้าใจการใช้คำศัพท์กฎหมาย (legal English) ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนิสิตนักศึกษากฎหมายและนักกฎหมายไทยจำนวนมากที่ต้องกลับมาทบทวนวิชาภาษาอังกฤษอีกครั้ง คือ “อ่านบทความภาษาอังกฤษไม่เข้าใจคำศัพท์และแปลไม่ได้ เพราะศัพท์ยาก ถ้าไม่เปิดพจนานุกรมภาษาอังกฤษ (dictionary) แล้วแปลไม่ได้เลย ต้องทำอะไร” เหตุผลประการสำคัญ คือ นิสิตนักศึกษากฎหมายและนักกฎหมายไทยดังกล่าว ไม่มีคลังศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งทั่วไปและกฎหมายสะสมไว้มากพอที่จะนำไปใช้ได้ ส่งผลให้อ่านไม่เข้าใจ และแปลไม่ได้ จึงจำเป็นต้องมีการสอนเทคนิควิธีการจดจำศัพท์ เพราะยิ่งจำศัพท์ได้มากย่อมได้เปรียบในการนำไปใช้งาน อย่างไรก็ตาม ใดๆก็ตาม จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่าคำศัพท์ภาษาอังกฤษทางกฎหมายมีเอกลักษณ์และใช้เฉพาะแวดวงกฎหมายซึ่งมีบ่อเกิดที่หลากหลายและไม่มีเทคนิคในการจำที่ตายตัว

จากลักษณะเฉพาะทางของคำศัพท์และสำนวนภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นการนำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายสามัญมาใช้ในความหมายเฉพาะสำหรับนักกฎหมาย การนำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เคยใช้กันสมัยโบราณและยุคกลางมาใช้ การนำคำศัพท์และวลีภาษาละตินมาใช้ ในขณะที่รูปประโยคสามัญไม่นำมาใช้ การใช้คำศัพท์ภาษาฝรั่งเศส (French) และแองโกล-นอร์แมน (Anglo-Norman) โบราณมาใช้ในความหมายเฉพาะและการใช้คำศัพท์และสำนวนเฉพาะวงการนักกฎหมาย ทำให้ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นภาษาอังกฤษเฉพาะทางที่มีความยุ่งยากและซับซ้อนในการจดจำ ดังนั้น แนวทางแก้ปัญหา คือ นิสิตนักศึกษากฎหมายและนักกฎหมาย จำเป็นต้องเรียนรู้และท่องจำ (memorize) ให้ได้เท่านั้น เพราะไม่มีกฎเกณฑ์และบ่อเกิดที่ตายตัว นอกจากท่องจำให้ขึ้นใจ ผีก็สังเกตและนำไปใช้ในรูปประโยคที่มีคำศัพท์เช่นนั้นบ่อยครั้งเพื่อให้จำได้

ดังได้กล่าวมาแล้วหากนิสิตนักศึกษากฎหมาย ได้เห็นคำศัพท์และสำนวนทางกฎหมายดังกล่าว แน่ใจว่าวันแรกนิสิตนักศึกษากฎหมายไทยย่อมรู้สึกว่ภาษาอังกฤษทางกฎหมายเป็นวิชาที่ยาก ดังนั้น นิสิตนักศึกษากฎหมายจำเป็นต้องเริ่มเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษกฎหมายก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อเป็นคลังคำศัพท์สะสมไปใช้ในทักษะอื่นๆ ในภาษาอังกฤษทางกฎหมายด้วย เช่น อ่าน เขียน ฟังหรือพูด เป็นต้น รวมถึงกระตุ้นความรู้สึกของตนให้อยากอ่านตัวบทกฎหมายเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยทั่วไปภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายจะแทรกอยู่ในเอกสารทางกฎหมายฉบับแปลภาษาอังกฤษที่ได้มีการแปลไว้อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น รัฐธรรมนูญ คดีความต่างๆ ตัวบทกฎหมาย กฎเกณฑ์ของศาลและอัยการ คำพิพากษาบางฉบับ นอกจากนี้ยังมีงานเขียนเกี่ยวกับกฎหมาย เช่น วารสาร บทความ และตำราต่างๆ งานเขียนเหล่านี้้อธิบายภาษาอังกฤษทางกฎหมายได้ดี โดยให้อ่านเทียบกับต้นฉบับคำแปลภาษาไทย เพื่อสังเกตคำและโครงสร้างประโยคที่ใช้ การฝึก

อ่านและฝึกเขียนภาษาอังกฤษตามเอกสารทางกฎหมายดังกล่าว นิสิตนักศึกษาทางกฎหมาย ย่อมเริ่มจะเข้าใจคำศัพท์ทางกฎหมายที่จำเป็นควบคู่กับแนวคิดทฤษฎีทางกฎหมาย

อย่างไรก็ดี การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย ผู้ศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้และจดจำกลุ่มคำและวลีใหม่ๆ รวมถึงรูปแบบการใช้งานของภาษาอังกฤษทางกฎหมายในแต่ละบริบทด้วย เช่น สัญญา วัตถุประสงค์กฎหมาย บทความวิชาการหรือคำพิพากษา เป็นต้น เนื่องจากเอกสารทางกฎหมายมีหลายประเภท รวมถึงการใช้และตีความสำหรับวิชาชีพประเภทนักแปลและล่ามศาลจะต้องใช้และตีความข้อความหรือถ้อยคำนั้นอย่างรอบคอบ และตรงกับเจตนาในการสื่อสารมากที่สุด มิเช่นนั้น ย่อมก่อให้เกิดผลเสียหายต่อคู่ความหรือผลของคดี

เทคนิคที่ดีที่สุดที่จะเข้าใจและจดจำคำศัพท์ทางกฎหมายเหล่านี้ให้ได้ ก็คือ การท่องจำเข้าใจ และใช้เป็น ซึ่งมีเทคนิคและวิธีดังนี้

5.2.1 ท่องจำ หมายถึง ท่องจำคำศัพท์ทางกฎหมายเพื่อให้จดจำได้ขึ้นใจ

การท่องจำจะได้ผล หากจดจำและทำความเข้าใจคำศัพท์ทางกฎหมายด้วยการจดคำศัพท์ลงสมุดบันทึกหรือในสมุดหรือคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถจดและพิมพ์ได้ เช่น สมาร์ทโฟน tablet หรือ iPad เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในการจำภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายสำหรับใช้ในการสอบแข่งขัน วิธีที่ได้ผลดีที่สุด คือ จดลงบนสมุดที่เป็นกระดาษ เพราะการสอบเป็นการเขียนแบบอัตนัย สำหรับการจดคำศัพท์ทางกฎหมายนั้น ให้เลือกปากกาสีสันและสมุดที่ชอบแยกเป็นภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย ถ้าไม่มีความหมายให้เปิดพจนานุกรมภาษาอังกฤษ เช่น Dictionary online อังกฤษ-ไทย longdo.com, Oxford Dictionary, Black Law Dictionary เป็นต้น จากนั้นเขียนคำอ่านเป็นภาษาไทยไว้ เพื่อให้สะดวกได้ถูกต้องเขียนคำแปลไทยและเพิ่มเติมคำแปลภาษาอังกฤษให้คำศัพท์ภาษาอังกฤษทางกฎหมายดังกล่าว เพื่อเพิ่มพูนคำศัพท์

การจดทำให้ผู้เรียนจำคำศัพท์นั้นได้ครั้งแรก เพื่อการสร้างความจำได้ดีและมีประสิทธิภาพ ควรออกเสียงและสะกดได้อย่างถูกต้องด้วย นอกจากนี้ ควรฝึกทดสอบความจำด้วยว่าเราจำคำศัพท์เหล่านั้นได้หรือไม่นั้น นอกจาก จดและท่องศัพท์ด้วยการอ่านออกเสียงทุกวันอย่างสม่ำเสมอแล้ว ให้ทดสอบความจำในคำศัพท์ที่จดและท่องไว้ของตนเอง โดยยกคำศัพท์กฎหมายภาษาไทย แล้วลองคิดไว้ในภาษาอังกฤษ คำกฎหมายคำนี้ใช้คำว่าอะไร แล้วจดใส่สมุดบันทึก การฝึกฝนวิธีนี้ คือ ต้องผ่านการท่องศัพท์ข้างต้นมาก่อน และการทดสอบนี้ เป็นการวัดผลเราว่า เราจำได้และเข้าใจหรือไม่ การตอบคำถามตัวเอง ต้องผ่านการคิด และเมื่อจำได้ จะตอบออกมาได้ไม่ผิดเพี้ยน เช่น อาจเริ่มต้นวันละ 5 คำ แล้วค่อยๆ เพิ่มจำนวนคำศัพท์ขึ้นเรื่อยๆ เช่น

โจทก์ (คดีแพ่ง)	= n. plaintiff (เพลน'ทิฟ)
ผู้ร้องทุกข์	= n. complainant (คัมเพล' เนินท)
ผู้เสียหาย	= n. injured person (อิน' เจิร์ด เพอร์' เซิน) = n. victim (วิก' ทิม)
จำเลย	= n. defendant (ดิเฟน' เดินท)
นักโทษ	= n. prisoner (พริซ' เซินเนอร์)

5.2.2 เข้าใจหมายถึง เข้าใจความหมายและที่มาของคำศัพท์ทางกฎหมาย

นอกจากท่องจำด้วยการจดแล้ว ควรทำให้สมองของเราคุ้นตาและคุ้นเคยกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย ด้วยการทำให้คำศัพท์เหล่านั้นมาเป็นส่วนหนึ่งของผู้เรียน และผ่านตาให้ได้ โดยเริ่มจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับกฎหมายที่เป็นภาษาอังกฤษ ทั้งที่เป็นหนังสือและออนไลน์ เช่น ตัวบทกฎหมายที่เป็นภาษาอังกฤษ บทความทางกฎหมายที่เป็นภาษาอังกฤษ สัญญาที่เป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ภาษาอังกฤษ เช่น BBC, The Guardian เป็นต้นยังเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการฝึกอ่านเพื่อทำความเข้าใจและสะสมคลังศัพท์ด้วย เมื่อท่องศัพท์ พยายามทำความเข้าใจและคุ้นเคยกับคำศัพท์ พยายามสะกดและออกเสียงถูกต้องตามหลัก และทำแบบฝึกหัดเป็นประจำ เช่น ลองทำข้อสอบเก่า หรืออ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์เกี่ยวกับกฎหมาย หรือบทความภาษาอังกฤษ บทความทางกฎหมาย เพื่อทดสอบความคุ้นตา เคยชินและอุดช่องว่างของตัวเอง วิธีการนี้จะทำให้นิสิตนักศึกษากฎหมายเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษทางกฎหมายมากยิ่งขึ้น

เทคนิคในการทำความเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย เช่น

→ อ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ต้องการจดจำ โดยอ่านให้ผ่านตาบ่อยๆ ขั้นต่ำ 7 ครั้ง
→ ออกเสียง และสะกดคำให้ถูกต้อง การออกเสียงและสะกดถูกต้อง ทำให้เขียนถูกและจำคำศัพท์ได้

นอกจากนี้ ควรทำความเข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำอุปสรรค (prefix) คำปัจจัย (suffix) และรากศัพท์ (root) ช่วยให้เราสามารถเดาความหมายพื้นฐาน รู้หน้าที่และชนิดของคำ และรูปแบบของคำที่เปลี่ยนไปตามการเติมคำปัจจัยอีกด้วย เช่น

อุปสรรค (prefix) pre-	อัน ตั บ แร ก , ก่อน	Ex. <u>pre</u> sume v. = สันนิษฐาน
--------------------------	-------------------------	------------------------------------

ปัจจัย (suffix) -tion	เปลี่ยนหน้าที่ เป็นคำนาม	Ex. presumption v. = ข้อ สันนิษฐาน
--------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

5.2.3 ใช้เป็น หมายถึง ใช้คำศัพท์นั้นอย่างถูกต้องและนำไปใช้อย่างมีเป้าหมาย การยกตัวอย่างประโยคที่ใช้คำศัพท์ที่เราจดไว้ในสมุดบันทึกนั้น ทำให้เราสามารถจดจำตำแหน่งการวางและใช้งาน รวมถึงสังเกตความหมายของคำศัพท์ด้วย เพราะคำศัพท์ 1 คำอาจมีความหมาย ประกอบกับการทำความเข้าใจโครงสร้างประโยคและชนิดของประโยค ส่วนนี้อาจหาหนังสือคู่มือมาอ่านเพิ่มเติมเป็นแนวทาง สำหรับเทคนิคการใช้คำศัพท์จากตัวอย่างประโยค เช่น

Ex. Action → (n.) การกระทำ (ภาษาทั่วไป)
แต่ Action (n.) ภาษากฎหมาย แปลว่า คดีความ
A civil <u>action</u> is a lawsuit that involves money, injury or damages, return of property, civil rights, or other non-criminal matters.
แปล = <u>คดี</u> เป็นคดีความที่เกี่ยวกับเงิน ความเสียหายหรือค่าเสียหายต่างๆ การคืนทรัพย์สิน สิทธิทางแพ่ง หรือประเด็นอื่นๆ ที่ไม่ใช่ประเด็นทางอาญา
(ข้อสังเกต: เห็นได้ว่า action แปลว่า คดี ไม่ใช่ การกระทำ)

ทบทวนคำศัพท์ทุกวันด้วยการลองทำข้อสอบเก่าหรือแบบฝึกหัดหรือบทความทางกฎหมายที่เป็นภาษาอังกฤษหรือตัวบทกฎหมาย โดยเริ่มต้นจากลองแปลความหมายจากคำศัพท์ที่เราจำก่อน ในครั้งแรกอย่าเพิ่งเปิดพจนานุกรม เพื่อทดสอบความจำของเรา และหลังจากทำแบบทดสอบดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงตรวจคำตอบจากตรงคำตอบหรือเปิดพจนานุกรม เริ่มแรกของการฝึกฝนจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายจะเหนื่อย จนท้อ เพราะไม่เคยทำมาก่อน จึงเหนื่อยเป็นธรรมดา แต่พยายามก้าวผ่านไปให้ได้ ด้วยการหมั่นฝึกฝน เมื่อเราเริ่มแปลคำศัพท์ออกเริ่มจากหนึ่งคำและเพิ่มมากขึ้น เราจะเกิดความภูมิใจและเกิดแรงบันดาลใจอยากท่องคำศัพท์ต่อไป เพราะเราอ่านออกและแปลได้อย่างเข้าใจนั่นเอง

5.3 แนวทางในการรับมือกับความซับซ้อนและลักษณะเฉพาะของหลักไวยากรณ์และโครงสร้างประโยคของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

สำหรับแนวทางในการรับมือกับความซับซ้อนและลักษณะเฉพาะของหลักไวยากรณ์และโครงสร้างประโยคของภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย ควรทดสอบพื้นฐานการเรียน

ภาษาอังกฤษทั่วไปก่อน เพราะการนำภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายไปใช้นั้นจะต้องมีความเข้าใจในภาษาอังกฤษเฉพาะทางกฎหมายและคำที่ใช้ในทางกฎหมายไทยด้วยเช่นกัน หากนิสิตนักศึกษาท่านใด พื้นฐานภาษาอังกฤษอ่อน ทางสาขาวิชานิติศาสตร์ ควรจัดโครงการทบทวนความรู้ภาษาอังกฤษและต้องมีการวัดผล เพื่อให้ได้ผลอย่างแท้จริง เนื่องจากชนิดของคำ การเรียงคำ และโครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษทั่วไปมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย แม้ว่าภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายจะเป็นภาษาทางการ (formal language) ที่เจ้าของภาษาเองต่างมีความเห็นว่า เป็นภาษาที่มีความยุ่งและยากมาก แต่ภาษาอังกฤษทางกฎหมายยังคงตั้งอยู่บนพื้นฐานของภาษาอังกฤษธรรมดา จากนั้นเจาะลึกลงในส่วนเนื้อหาวิชาเฉพาะ คือ หลักไวยากรณ์เฉพาะของภาษาอังกฤษสำหรับกฎหมาย ได้แก่ โครงสร้างประโยคเฉพาะทางส่วนขยาย เช่น คุณศัพท์ กริยาวิเศษณ์ หรือ adverbial clause อนุประโยค (clause) phrasal verb ที่ใช้เฉพาะภาษากฎหมาย รูปของกริยากรรมตรง (active voice) และกรรมวาจก (passive voice) การใช้ article เป็นต้น รวมถึงอาจารย์ผู้สอนควรมีสื่อและวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจและหลากหลายด้วย เช่น มีภาพประกอบ มีแผนภูมิ หรือมีกิจกรรมที่จะทำให้ นิสิตนักศึกษาจดจำโครงสร้างต่างๆ ในภาษาอังกฤษได้แม่นยำขึ้น รวมถึงมีแบบทดสอบด้วยการลงมือปฏิบัติทุกครั้งเพื่อทดสอบความเข้าใจด้วย

นอกจากนี้ นักกฎหมายบางท่านเห็นว่า ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นภาษาของกลุ่มคนเฉพาะซึ่งใช้ในระหว่างสมาชิกในวงแคบๆ เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากชุมชน³⁷ ดังนั้น งานเขียนทางกฎหมายควรค้นหาและเลือกใช้คำสามัญ แทนที่จะใช้คำที่ก่อให้เกิดความสับสนหรือไม่ชัดเจน และเป็นภาษาที่ใช้งานเฉพาะวงการกฎหมาย (legal jargon) ในยุคแรกๆ เพื่อให้ภาษาอังกฤษทางกฎหมายไม่ซับซ้อนและเข้าใจง่ายในหมู่ผู้อ่านทั่วไปด้วย³⁸ รวมถึงมีการใช้ภาษาและการเรียงร้อยถ้อยคำที่มีความชัดเจน ความสม่ำเสมอและควรมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเจตนารมณ์และการนำไปใช้กับทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายแต่ละประเภทมากที่สุด

5.4 แนวทางในการรับมือการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในประเทศไทย

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในระดับปริญญา นอกจากจะต้องสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) ไม่ว่าจะเป็นคำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์และ การประเมินผลแล้ว การเรียนการสอนที่กำหนดขึ้นควรตั้งอยู่

³⁷ จุมพล นันทศิริ, เรื่องเดิม, หน้า 47.

³⁸ จุมพล นันทศิริ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 153-154.

บนพื้นฐานของความต้องการของผู้เรียน ระดับและความสามารถทางภาษาอังกฤษด้วย นอกจากนี้ความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนและการทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในการใช้ในการสอบเข้าทำงานหรือวิชาชีพทางกฎหมายแล้ว อาจารย์ผู้สอนมีหน้าที่ที่สำคัญในการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายต่างๆ ที่จะต้องพบเจอในตลาดแรงงานหลังจากจบการศึกษาดังได้กล่าวมาแล้ว และหนทางที่จะเผชิญกับความท้าทายต่างๆ ข้างต้น ก็คือ วิธีการและเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่น่าสนใจและสอดคล้องกับเป้าหมายของรายวิชาและตลาดแรงงานและรูปแบบในการประเมินผลที่เหมาะสมกับแต่ละทักษะที่ใช้ในวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

อย่างไรก็ดี ในระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ ในประเทศไทย แม้จะใช้ชื่อวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเหมือนกัน แต่คำอธิบายรายวิชาและวิธีการสอนแตกต่างกันด้วย แม้จะให้อิสระแก่อาจารย์ผู้สอนเองเป็นผู้กำหนดรายละเอียดใน course syllabus แต่หลักสูตรปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ในทศมหวิทยาลัยของไทย ควรกำหนดแนวทางร่วมกันเกี่ยวกับการกำหนดกรอบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายว่าควรจะมีเนื้อหาอย่างไรบ้าง มีเทคนิคการสอนแบบไหน และอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและตลาดแรงงานด้วย ตัวอย่างที่ชัดเจนในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายในระดับเนติบัณฑิต ที่เน้นเพื่อปูพื้นฐานในการสอบแข่งขันในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาและอัยการผู้ช่วย เนื้อหาวิชาที่สอนจึงสอดคล้องกับวิชาชีพดังกล่าว โดยการบรรยายเป็นหลัก แบ่งการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 4 สาขาวิชา ได้แก่ กฎหมายมหาชน (public law) กฎหมายแพ่งและกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (civil law and civil procedural law) กฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา (criminal law and criminal procedure law) และกฎหมายธุรกิจ (business law) และเน้นที่การสอนแบบบรรยาย แต่ไม่เน้นในทางปฏิบัติ ได้แก่ พูดและฟัง นอกจากนี้ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชานิติศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่มีวิชาหรือไม่มีการจัดโครงการในการเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย สาขาวิชาฯ จึงควรจัดอบรมและทบทวนความรู้นิติศึกษากฎหมายเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย นอกจากแนวทางในการรับมือกับความท้าทายข้างต้น ความสำเร็จในการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายขึ้นอยู่กับว่ามีความสนใจ ความตั้งใจ และใส่ใจในการฝึกฝนมากน้อยเพียงใดด้วยรวมถึงรู้และเข้าใจวิธีการฝึกฝนภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายที่เหมาะสมกับตัวเอง

สิ่งสำคัญที่สุดคือ “การเปิดใจรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายและมีแรงบันดาลใจ” หากนิสิตนักศึกษากฎหมายไม่ชอบภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายแนวทางในการก้าวผ่านความไม่ชอบนั้น คือ การเริ่มต้นตั้งเป้าหมายว่าจะนำทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายนี้ไป

ใช้ทำอะไร และฝึกฝนให้สอดคล้องกับทักษะที่ตนสนใจ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการใช้งานในอนาคต ประกอบกับการใช้คำศัพท์ทางกฎหมาย หลักไวยากรณ์และโครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษที่จำเป็นในแต่ละทักษะได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยเริ่มต้นจากความเข้าใจและใช้ “หลักและพื้นฐานในการใช้งานภาษาอังกฤษ” ให้ถูกต้องและคล่องแคล่วก่อน รวมถึงการนำไปใช้สื่อสารเฉพาะทางและในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษากฎหมายไม่ควรลดทอนคุณค่าของตนเอง โดยการดูถูกตนเองว่าทำไม่ได้หรือไร้ความสามารถจากความล้มเหลวในอดีต แต่ควรคิดเสมอว่า “เราทำได้” แล้วลงมือทำให้เกิดผลและให้กำลังใจตนเองอยู่เสมอ เมื่อลงมือฝึกปฏิบัติแล้ว จะได้คำตอบว่าวิธีใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับตนเอง จนกระทั่งได้วิธีในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายที่เหมาะสมกับตัวเรามากที่สุด และอย่าหยุดฝึกฝนและพัฒนาตัวเองอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเป็นหนทางให้เราไปถึงเป้าหมายที่เราตั้งไว้และเป็นการเพิ่มโอกาสต่อยอดในสายงานและวิชาชีพกฎหมายในอนาคต

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ.2561 [Online]. Available URL: http://www.mua.go.th/users/tqfhed/news/data6/Bachelor%20of%20Laws_r.pdf, 2562 (มีนาคม, 25).
- จันทร์ลักษณ์ โชติรัตนดิรก. ภาษาอังกฤษเบื้องต้นสำหรับนักกฎหมาย (Introduction to English for Lawyers). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2551.
- จุมพต สายสุนทร. การร่างสัญญาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552.
- จุมพล นันทศิริ. การเขียนภาษาอังกฤษเชิงกฎหมาย (legal writing in English). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.
- ดวงเด่น นาคสีหราช. คู่มือเตรียมสอบอังกฤษ (English) สำหรับ ก.พ. ภาค ก และงานราชการ (All in 1). พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2562.
- ดวงเด่น นาคสีหราช และพงกานต์ คงศรี. คำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายเพื่อเตรียมสอบ ผู้ช่วยผู้พิพากษา อัยการผู้ช่วยและตำแหน่งอื่นด้านกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2562.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย (English for Lawyers) หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2551.
- วิษณะ เครื่องงาม. “ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย.” เอกการประกอบคำบรรยายเนติบัณฑิต ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร. 5 มีนาคม 2563, หน้า 182-183.
- _____. “ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย.” เอกการประกอบคำบรรยายเนติบัณฑิตครั้งที่ 3.12 มีนาคม 2563.
- เสฏฐา เขียรพิรากุล. “วิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย.” เอกการประกอบคำบรรยายเนติบัณฑิต ครั้งที่ 3. 11 กุมภาพันธ์ 2563.
- อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. ความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552.
- Brown, S. Whittington. *Legal Terminology*. United States: Thomson Delmar Learning, 2006.
- Garner, Bryan A. *Black's Law Dictionary*. 5th. ed. USA: Thomson Reuters, 2011.

Goodwin, Gabrielle L. “Introduction to Legal English.” บรรยาย ณ สำนักอบรมศึกษา
กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ในโครงการการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ
กฎหมาย ครั้งที่ 2, 26 เมษายน 2562.

